O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 27 апрел пайшанба

Сотувда эркин нархда
№ 81 (2378)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

«Қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги) тўғрисида»ги Қонун Сирдарё вилоятида қандай ижро этилмоқда? Кеча Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитасида бўлиб ўтган йиғилишда қўмита аъзолари, мутахассислар ва вилоят ҳокимлиги вакиллари иштирокида ана шу масала муҳокама қилинди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари Б. Бугров очар экан, қишлоқ хўжалигига доир қонунларнинг ушбу соҳани ислоҳ қилишдаги аҳамияти, уларнинг ижросини жойларда тўлиқ таъминлаш яхши самаралар бериши, деҳқон ҳам ундан манфаат кўриши ҳақида гапирди. «Қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги) тўғрисида»ги Қонун ижросига доир маълумотларни таҳлил қила туриб, қонун ишлаши керак, айниқса, Сирдарё вилоятида унга нисбатан муносабатни ўзгартириш лозим, деди у.

Йиғилишни қўмита раиси И. Қаландаров олиб борди. Қўмита раиси ўринбосари Й. Жўраев қонун ижросини ўрганиш натижалари хусусида ахборот берди. Сўнгра муҳокама қилинган масала юзасидан вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Примқуловнинг маълумоти тингланди.

Ушбу масалани ўрганиш юзасидан қўмита ишчи гуруҳи тайёрлаган маълумотномада қайд этилишича, Сирдарё вилоятида 89 та жамоа хўжалигини ширкат хўжаликларига айлантириш бўйича тадбирлар кўзда тутилган. Айни пайтда 50 та жамоа хўжалиги қонунга мувофиқ ширкат хўжалигига айлантирилган. 12 та хўжаликда жорий йилнинг биринчи чорагида тайёргарлик ишлари ўтказилди. 17 тасида эса санация ишлари олиб борилаяпти. Уларнинг ширкат хўжалигига ўтиши 2000 йилнинг охиригача мўлжалланган. Ижроия ҳокимияти органлари томонидан қонуннинг ижросига доир юқори даражадаги меъёрий-ҳуқуқий асослар яратилган ва яратилаяпти. Барча ширкат хўжаликларида қонун матни, ижроия маҳкамалари қарорлари ҳамда услубий тавсияномa ва кўрсатмалар мавжуд. Туман, ширкат хўжалиги раҳбарлари, мутахассисларнинг малакаларини ошириш учун доимий равишда ўқитиш ва тажриба алмашишлар ўтказилаяпти. Ширкат хўжаликларини тузиш ташкилий жиҳатдан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилаяпти.

Қонуннинг 21-моддасига биноан, ҳар бир ширкатда оилавий ижара шартномалари тузилган. Ширкатлар банкда мустақил ҳисоб-китоб варақаларига эга. 1999 йилда ширкат хўжаликларида 4395 та оилавий ижара пудрати ташкил қилинган. Улардан 2185 таси шартнома мажбуриятларини бажарган. Шунингдек, қонун ижросини ўрганиш жараёнида муайян камчилик ва муаммолар борлиги аниқланди. 38 та ширкат хўжалигидан атиги 4 таси йилни 11,8 миллион сўм фойда билан якунлади. Қонуннинг 4-моддасида қайд этилишича, ширкат хўжаликлари қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш билан бир қаторда қишлоқ хўжалиги хомашёсини қайта ишлаш, озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, савдо-сотиқ, таъмирлаш ва қурилиш ишлари, юридик ва жисмоний шахсларга хизмат кўрсатиш, шунингдек, қонунларда тақиқланмаган бошқа фаолият турлари билан ҳам шуғулланишлари мумкин. Бироқ ширкатларнинг аксарияти ҳозир фақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш билан банд бўлмоқда.

Қонуннинг 19-моддасида мулкий пайлар ажратиш назарда тутилган. Бироқ, айниқса, ширкат аъзолари ундан чиқиб, фермер хўжалиги ташкил этганидан сўнг мулкий пай ажратиш деярли амалга оширилмаяпти. Қонуннинг 7-моддасини амалиётда қўллаш, яъни ширкатга аъзолик масаласида ҳам қатор чалкашликларга йўл қўйилаяпти. Айрим ширкатларда фермер хўжалиги билан ер участкаларининг ижара шартномалари мавжуд эмас. Оила пудрати шартномалари расмиятчилик учунгина тузилган, яъни унда томонларнинг жавобгарлиги, ҳуқуқ ва мажбуриятлари аниқлаштирилмаган. Аксарият ҳолларда ширкат хўжалиги ўз зиммасига мажбуриятлар олмаган. Ўрганиш жараёнида ширкат хўжаликларининг қонунда белгиланган ички меҳнат тартиби қоидалари ва меҳнатга ҳақ тўлаш тартиби йўқлиги аниқланди. Йилни фойда билан якунлаган хўжаликларда ҳам аъзоларга дивиденд тўланмасдан маблағ хўжаликнинг ўтган йилги қарзларини қоплаш учун йўналтирилмоқда. Айрим хўжаликлар умуман зарар билан ишлаяпти. Масалан, Ховос туманининг «Фарҳод» ширкат хўжалиги 1999 йилни 17008 минг сўм фойда билан якунлади ва унинг 31185 минг сўмини олдинги йиллардаги зарарни қоплаш учун сарфлади. Бундан ташқари, деярли барча хўжаликлар дебиторлик ва кредиторлик қарзларига эга. Масалан, Сайхунобод туманидаги «Пахтакор» ширкат хўжалигининг жорий йилнинг биринчи январ ҳолатига кўра, 3792 минг сўм дебиторлик, 91574 сўм кредиторлик қарзи бор. Хўжаликларнинг аксарияти банкларнинг кредит хизматларидан фойдаланмаганлар.

Йиғилиш қизғин баҳс-мунозаралар руҳида ўтди. Унда сўзга чиққан депутатлар, мутахассислар, вилоятдан келган вакиллар муҳокама қилинган масалага тааллуқли фикр-мулоҳаза ва таклифларни билдирдилар. Унда, шунингдек, қўмита ваколат доирасига кирувчи бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Йиғилиш сўнггида кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Исмат ХУДОЁРОВ.

«АВЕСТО» ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Урганчда «Авесто» яратилганлигининг 2700 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, ташкилий қўмита раиси Ҳ. Кароматов бошқарди.

Юбилей муносабати билан янги боғ барпо этиш, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига тайёргарлик, халқаро илмий конференция ўтказиш, шунингдек, тантанали байрам тадбирлари юзасидан вилоят ҳокимлиги, республика Фанлар академияси, Маданият ишлари вазирлиги раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

Мажлисда халқимиз даҳосининг намунаси бўлган «Авесто»нинг қутлуғ санасини кенг нишонлашга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш билан боғлиқ бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Мажлис ишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А. Мансуров сўзга чиқди.

С. АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида

Умумхалқ байрами — 9 май – Хотира ва Қадрлаш куни ўтказилиши, шунингдек, 1941-1945 йиллардаги Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 55 йиллиги муносабати билан ва уруш қатнашчиларини моддий рағбатлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Иккинчи жаҳон уруши ногиронлари ва қатнашчиларига 5000 (беш минг) сўм миқдорида бир йўла бериладиган пул мукофоти белгилансин.

2. Ушбу қарорни рўёбга чиқариш билан боғлиқ сарф-харажатлар республика бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банки, Ижтимоий таъминот вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик хизмати мазкур пул мукофотларининг тантанали ва байрамона вазиятда тўланишини таъминласинлар.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига Маданият ишлари вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Фанлар академияси, Бадиий академия, Хотин-қизлар қўмитаси, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази, «Нуроний», «Маҳалла», «Камолот» жамғармалари ҳамда бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда Ватанимиз эркинлиги ва шаъни ҳимоячиларини шарафлашга бағишланган махсус учрашувлар, маърифий-бадиий кечалар ўтказишни ташкил этиш топширилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 26 апрел.

НИҲОЛЛАР БЎЙ ЧЎЗМОҚДА

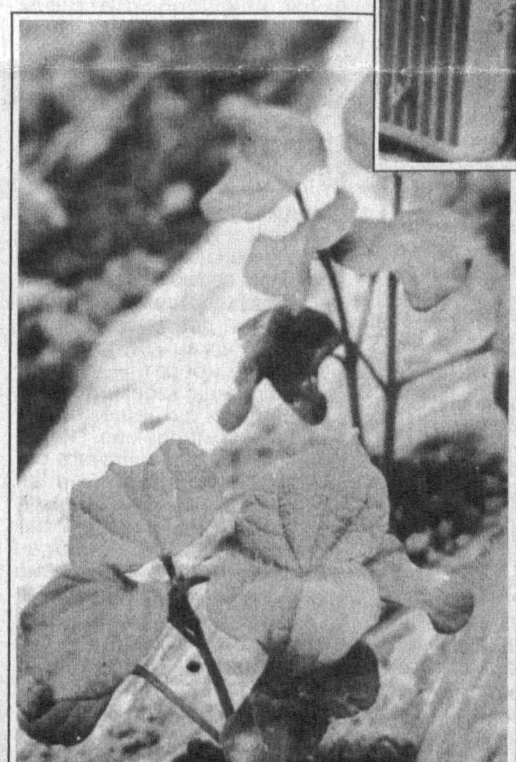

Деҳқоннинг севинган пайтлари кўп бўлади. Эрта баҳорда кафтдек даласига боқиб бир қувонса, шабадада бошларини саломга эгиб турган ғўза ниҳолларини кўриб, икки қувонади...

Бўз тумани деҳқонлари бу йил 7433 гектар ерга чигит қадашни режалаштиришган эди. Барча майдонларда чигит плёнка остига экилди. Бу ишда, айниқса, «Гулистон» жамоа хўжалиги деҳқонлари ғайрат кўрсатишди.

Айни кунда баравж ўсаётган ниҳоллар бўлғуси ҳосил баракали бўлишидан дарак бермоқда.

СУРАТЛАРДА: илғор механизатор Бекмирза Холмирзаев; ниҳоллар бўй кўрсатди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ҚАРОР ВА ИЖРО

БАНК ТАДБИРКОРГА ПЕШВОЗ ЧИҚМОҚДА

МИКРОКРЕДИТ – ТАДБИРКОРЛИК ГЕНЕРАТОРИ

Ҳукуматимиз фермерлар, хусусий тадбиркорлар ҳамда кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш ва унинг иқтисодий базасини мустаҳкамлаш, уни аҳоли фаровонлигининг муҳим омилига айлантиришнинг янги шаклини Тошкент вилояти мисолида синаб кўриш мақсадида махсус қарор қабул қилди. Унда тижорат банкларининг ишбилармонларга имтиёзли шартларда кредит бериш учун махсус жамғармалар ташкил этиш бўйича ташаббуси маъқулланиб, вилоятнинг камида 100 та фермер хўжалигига 10 минг АҚШ долларига тенг миқдоргача хорижий ёки миллий валютада микрокредитлар ажратилишини таъминлаш кўзда тутилган.

Бир сўз билан айтганда, ушбу қарор тадбиркорларнинг ғайратига-ғайрат қўшди. Уларнинг орзу-ниятлари ушалишига имкон яратди. Сабаби – Марказий банк томонидан ишлаб чиқилган микрокредитлашнинг янги соддалаштирилган тартибида аризалар ниҳоятда қисқа муддатда – 5 кун ичида кўриб чиқилиб, ҳа ёки йўқ, деб жавоб берилиши белгилаб қўйилди. Бундан ташқари, ҳукумат қарорида мутасадди ташкилотларга фермер хўжаликлари томонидан ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини гаровга бериш механизмини ишлаб чиқиш вазифаси топширилган эди. Шунга кўра, кичик ва ўрта бизнес субъектлари томонидан минерал ўғитлар, ёнилғи-мойлаш материаллари, электр қуввати ва газ, қишлоқ хўжалик техникаси етказиб бериш юзасидан қишлоқ хўжалиги ширкатларини четлаб ўтган ҳолда, тўғридан-тўғри уларни етказиб берувчилар ҳамда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиш бўйича тайёрлов ташкилотлари билан шартномалар тузилишига рухсат этилди. Вилоятда ўзининг ишлаб чиқариш фаолиятини кенгайтирмоқчи ёки бошламоқчи бўлган, молиявий таъминотга муҳтож ишбилармонлар талайгина эканки, банкларга кредит ажратишни сўраб ёзилган аризалар тўхтовсиз келиб тушмоқда,

Банк ходимлари Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси ва бошқа тижорат ташкилотлари билан биргаликда ўз фаолиятини бошлаётган тадбиркорларга бизнес-режа тузиш, консалтинг, инжиниринг, ишлаб чиқаришни амалга ошириш, кредит олиш учун тегишли ҳужжатларни тайёрлаш, кичик технологиялар, асбоб-ускуналар харид қилиш бўйича шартномалар тузиш ва бошқа хизматлар кўрсатишда ҳар томонлама ёрдам кўрсата бошладилар. Натижада ҳозирга қадар тижорат банкларининг вилоятдаги бўлинмаларида тадбиркорларнинг 275,5 миллион сўмга тенг 248 та бизнес-режаси молиялаштирилди. Яъни, бугунги кунда микрокредит қишлоқ туманларида тадбиркорликнинг авж олишида ўзига хос генератор вазифасини бажармоқда.

Кредитларнинг йиллик фоиз ставкалари 12 фоиздан 18 фоизгача бўлиб, бир йилдан уч йилгача бўлган муддатга берилган. Шуниси эътиборлики, «Пахтабанк»нинг вилоят бошқармаси ўз ресурслари ҳисобидан, қарорда кўрсатилганидек, 100 та эмас, балки 145 та деҳқон-фермер хўжалиги ва хусусий тадбиркорларга кредит маблағлари ажратди.

Янги тартибга кўра, кредитларнинг муайян қисми нақд пулда берилиши, айниқса, ишнинг кўзини биладиган, аммо дастлабки маблағи етмаётган ишбилармонларга мақбул келмоқда. Таҳлиллар эса кредитлар асосан қорамол ва уруғлик сотиб олиш, минерал ўғит, техника, асбоб-ускуна, хомашё харид қилиш мақсадларига ажратилганини кўрсатмоқда. Масалан, «Пахтабанк»нинг Ўрта Чирчиқ тумани филиали салкам 11 миллион сўмни фақат қорамол сотиб олишга ажратган. Лойиҳалар ўхшашлиги, сиртдан қараганда, истиқболсиздай туюлади. Аммо тадбиркорлар ҳам, банк ходимлари ҳам сўнгги йилларда чорва моллари бош сони камайиб кетиши ҳисобига маҳсулотлар нархи ошгани, уларга барибир эҳтиёж катталигича қолаётгани, қайта ишлаш саноатини йўлга қўйиш орқалигина бозордан мустаҳкам ўрин эгаллаш мумкинлигига ишонч ҳосил қилишган. Шунинг учун ҳам банкларнинг янги хизмат туридан кўпроқ қишлоқ одамлари фойдаланмоқдалар.

– Бу табиий ҳол, – дейди «Пахтабанк«нинг Пискент тумани филиали бошлиғи Музаффар Абдуллаев. – Деҳқон-фермерлар, якка тадбиркорлар асосан қишлоқларда яшайди ва улар ўзларининг фаолиятини кенгайтиришни истайди. Бунинг учун уларнинг маблағи етишмасди. Биз эса уларнинг ривожланишидан манфаатдормиз. Аммо орамизда баъзи бир муаммолар ва тушунмовчиликлар бор эди. Ҳукуматнинг бу қарори, Марказий банкнинг микрокредитлаш тўғрисидаги янги тартиби банк ва тадбиркорлар ўртасидаги барча «аммо»ларга чек қўйди. Мамлакат ишлаб чиқаришининг ялпи ўсишида кичик ва ўрта бизнес субъектларининг улушини оширишга эътибор берилаётган бир пайтда бундай ташаббуснинг маъқуллангани ҳам банкирлар, ҳам тадбиркорлар томонидан ўта ижобий баҳоланмоқда. Бир нарсага ишончимиз комилки, берган кредитларимиз тўлиқ ва ўз вақтида қайтади. Чунки банкимиздан қарз олган одамларни яхши танимиз, қандай ишлашини биламиз. Қишлоқ одамлари иш билан таъминланса, уларнинг ишлаб чиқариш фаолияти кенгайиб, қишлоққа кичик саноат кириб келса, фаровонлик таъминланади. Мижозларимиз молиявий жиҳатдан бақувват бўлиб боради, булар ўз навбатида бақувват банкни шакллантирадилар.

Кўриниб турибдики, банклар реал сектор, айниқса, ҳаракатдаги пулларга муҳтожлик сезаётган кичик ва ўрта бизнес корхоналари лойиҳаларини кредитлашнинг янги шакли қўлланишидан манфаатдорлик туймоқда. Чунки банкирлар кичик ва ўрта бизнес нафақат иқтисодиётнинг, балки кучли банкнинг ҳам асоси эканини англаб етган.

Бугунги кунда банкирлар нигоҳидан хусусий тадбиркорлар ҳам четда қолмаяпти.

– Туман марказида Татьяна Ким деган бир аёл хизмат кўрсатиш соҳасида тадбиркорлик билан шуғулланади, – деб сўзида давом этди Музаффар Абдуллаев. – Хизмат кўрсатиш майдонлари торлиги ва унчалик яхши эмаслигини, аммо мижозлари кўплигини билардик. Биз кредит таклиф этдик. Бажонидил рози бўлди. Туман қурилиш-таъмирлаш ташкилоти билан 612 минг сўмга шартнома тузди. Дарров бир йилга кредит ажратиб, пулни кўчириб бердик. Ҳозир таъмирлаш ишларини бошлаб юборди. Хизмат кўрсатиш биноси кўркам бўлгач, мижозлари сони яна ортади. Кредит ҳам вақтида қопланади.

– Имтиёзли кредитга бўлган талаблар ошиб бораётган бир пайтда уларни тўлақонли қондиришнинг имкони борми? – деб сўрадик банк бошлиғидан.

– Бор, – деб жавоб берди у ўктамлик билан. – Бунинг учун, ҳукумат қарорида кўрсатилганидек, банкимиз мижозларга бўш маблағларни жалб этишнинг ранг-баранг шаклларини таклиф этиб боради. Президентнинг «Банк тизимини янада эркинлаштириш ва ислоҳ қилиш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонида кўрсатилганидек, банкларнинг жисмоний шахсларнинг бўш маблағларини қайта молиялаш ставкасининг камида 75 фоизи, юридик шахсларнинг 50 фоизи миқдорида депозитларга жалб этилиши молиявий маблағларни қўшимча равишда тўплаш ва мақсадли йўналтиришга имкон яратади.

Банклар томонидан кичик ва ўрта бизнес субъектларига, деҳқон-фермер хўжаликларига микрокредитлар ажратилишининг янги ҳуқуқий асослари пировардида жамиятда ижтимоий барқарорликни таъминлашга, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, қишлоқда тадбиркорликни тараққий эттиришга олиб келади.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Ўзбекистон Республикасида архитектура ва шаҳар қурилишини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Капитал қурилишда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, архитектура, лойиҳалаш ва қурилиш фаолияти даражаси ҳамда сифатини ошириш, шаҳарлар ва аҳоли пунктларининг шаҳар қурилишини замонавий талабларга ҳамда миллий анъаналарга мос келадиган тарзда комплекс ривожлантиришни таъминлаш, архитектура-шаҳар қурилиши соҳасидаги қимматли меросни сақлаш ва авайлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида Республика архитектура-шаҳар қурилиши кенгаши ташкил қилинсин.

Қуйидагилар Кенгашнинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

замонавий талабларни, миллий ва меъморий-маданий анъаналарни ҳисобга олган ҳолда шаҳар қурилиши ва архитектурани янада ривожлантириш концепцияси ҳамда дастурларини шакллантириш, кўриб чиқиш ва амалга ошириш борасидаги ишларни ташкил қилиш, шаҳарлар ва туманларнинг марказларини, архитектура комплексларини режалаштириш ва барпо этиш лойиҳалари бўйича танловлар ўтказиш;

архитектура ва лойиҳа фаолиятида бозор муҳитини тобора шакллантириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш, архитектура ва шаҳар қурилиши соҳасида шартномавий муносабатларни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқий базани такомиллаштириш;

шаҳарларнинг бош режаларини кўриб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига тасдиқлаш учун киритиш, уларнинг амалга оширилишини, архитектура-режалаштириш ҳужжатларига, ғоят муҳим шаҳар қурилиши меъёрлари ва стандартларига риоя этилишини назорат қилиш.

Белгилаб қўйилсинки, Кенгаш ўзининг ваколати доирасида қабул қиладиган қарорлар мулкчилик шаклидан қатъи назар, жисмоний ва юридик шахслар томонидан ижро этилиши мажбурий ҳисобланади.

2. Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси (Ўзбекистон Республикаси «Даварxитектқурилиш»)нинг вазифалари аниқланиб, унинг зиммасига қуйидагилар юклансин:

қурилиш, архитектура, шаҳар қурилиши ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш масалалари бўйича амалдаги қонунчиликка риоя этилишини таъминлаш;

капитал қурилишни ва инвестиция фаолиятини ислоҳ қилиш соҳасида давлат сиёсатини шакллантириш ҳамда рўёбга чиқаришда иштирок этиш;

шаҳарларнинг, туман марказлари ҳамда шаҳар посёлкаларининг бош режаларини ишлаб чиқишни ташкил этиш, лойиҳа-режалаштириш ҳужжатларига қатъий мувофиқ равишда аҳоли пунктларининг ривожлантирилишини таъминлаш;

архитектура, қурилиш ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш соҳасида ягона илмий-техникавий сиёсатни ўтказиш;

қурилишда нарх белгилаш тизимини такомиллаштириш, пудрат ишлари бозорини ва тегишли бозор инфратузилмасини шакллантириш бўйича ташкилий-услубий раҳбарликни амалга ошириш, қурилишга ва қурилиш индустриясига бошқарув ва менежментни ташкил этишнинг илғор тизимларини, замонавий қурилиш технологияларини жорий қилиш;

қурилиш, архитектура, шаҳар қурилиши ва лойиҳалаш фаолияти соҳасида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни, давлат меъёрлари ва стандартларини ишлаб чиқиш, давлат шаҳар қурилиши кадастрини юритиш;

лойиҳалаш, қурилиш ва бинокорлик материаллари ҳамда конструкцияларини ишлаб чиқариш чоғида меъёрлар ва стандартларга риоя этилиши устидан, қурилиш фаолиятининг амалга оширилиши, лойиҳа ва қурилиш-монтаж ишларининг сифати устидан назорат ўрнатилишини таъминлаш, шаҳар қурилишига оид ҳужжатларнинг ҳамда қурилиш маҳсулотлари, бинокорлик материаллари, буюмлар ва конструкцияларнинг идорадан ташқари экспертизасини ўтказиш;

хорижий архитектура ва қурилиш тузилмалари, халқаро ташкилотлар билан иқтисодий ҳамда илмий-техникавий ҳамкорликни амалга ошириш.

3. Қуйидагилар белгилаб қўйилсин:

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Архитектура ва қурилиш бош бошқармаларининг бошлиқлари Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, Тошкент шаҳар ва вилоятлар ҳокимларининг тақдимномасига биноан ҳамда Республика архитектура-шаҳар қурилиши Кенгаши билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг қарорига асосан лавозимга тайинланадилар ва озод қилинадилар;

туман ва шаҳар архитекторлари Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси, Тошкент шаҳар ва вилоятларнинг ҳокимлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси «Даварxитектқурилиш» билан келишилган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Архитектура ва қурилиш бош бошқармасининг бошлиғи томонидан лавозимга тайинланадилар ва озод қилинадилар.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Архитектура ва қурилиш бош бошқармаларининг бошлиқлари лавозимига кўра Республика архитектура-шаҳар қурилиши кенгашининг аъзолари ҳисобланадилар.

4. Ўзбекистон Республикаси Архитекторлар уюшмасига қуйидагилар тавсия этилсин:

шаҳарлар марказлари ва туманларнинг марказларини, архитектура комплексларини режалаштириш ҳамда барпо этиш лойиҳаларига танловлар ўтказиш борасидаги ишларни фаоллаштириш, жамоатчиликни ва оммавий ахборот воситаларини жалб этган ҳолда шу лойиҳаларнинг кенг муҳокама этилишини таъминлаш;

Ўзбекистон Республикаси «Даварxитектқурилиш» билан биргаликда икки ой муддатда архитекторларнинг муаллифлик ҳуқуқларини ҳимоя қилишга оид таклифларни тайёрлаш ва уларни Вазирлар Маҳкамасига киритиш.

5. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Архитекторлар уюшмасининг раиси ўз лавозимига кўра Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари ҳисобланади.

6. Бош режалари Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган республика шаҳарларининг рўйхати тасдиқлансин.

7. Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятларнинг ҳокимликлари билан биргаликда 2000-2002 йилларда шаҳарлар, туман марказлари ҳамда шаҳар посёлкаларининг бош режаларини ишлаб чиқиш ва ўзгартишлар киритиш жадвалини тузиб, уни 2000 йилнинг 1 июнига қадар тасдиқлаш учун Республика архитектура-шаҳар қурилиши кенгашига киритсин.

Шаҳарлар, туман марказлари ҳамда шаҳар посёлкаларининг бош режаларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш чоғида қуйидагилар устувор йўналишлар деб белгилаб қўйилсин:

туташ қишлоқ ҳудудлари билан шаҳарларнинг архитектура-режалаштириш тузилмаси уйғун ривожлантирилишини, шаҳар ҳудудларидан тежамли фойдаланишни, аҳоли истиқомат жойларининг табиий муҳитига эҳтиёткорона муносабатда бўлишни таъминлаш;

замонавий шаҳар марказларини, янги архитектура комплексларини шакллантириш, шаҳарларнинг тарихий-меъморий меросини сақлаб қолиб, уни ривожлантирган ҳолда, қадимдан таркиб топган ҳудудларини реконструкциялаш;

транспорт йўллари схемаларини, муҳандислик-техникавий тизимларини, ўқув-таълим муассасалари тармоқларини, спорт-соғломлаштириш комплексларини ҳамда ижтимоий соҳанинг бошқа объектларини мақбул тарзга келтириб, яшаш муҳитининг қулайлигини оширган ҳолда шаҳарларнинг инфратузилмаларини комплекс янгилаш.

Шаҳарлар, туман марказлари ва шаҳар посёлкалари бош режаларга қатъий мувофиқ равишда барпо этилишини таъминлаш ҳамда аҳоли пунктлари бош режаларининг лойиҳаларини ҳамда лойиҳа-режалаштириш ҳужжатларини ишлаб чиқиш борасидаги ишларнинг молияланиши учун шахсий жавобгарлик Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси, Тошкент шаҳар ва вилоятларнинг ҳокимлари зимасига юклансин.

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда ушбу Фармонни ижро этиш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 26 апрел.

«Халқ сўзи» йўлланмаси билан

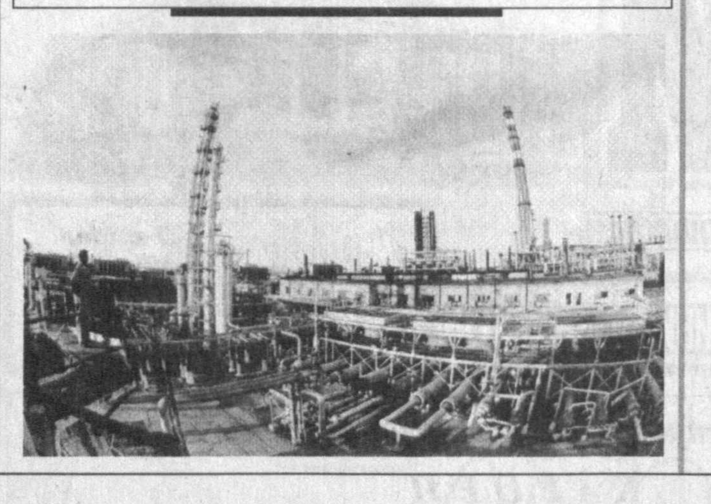

Иброҳим РАҲИМ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ҚАШҚАДАРЁ ЗАМИНИ МЎЪЖИЗАЛАРИ

Мустақиллигимиз устунлари, буюк келажагимизга хизмат қилаётган омиллар, энг муҳими, бунёдкор одамларимиз билан яқиндан танишиш мақсадида азиз Ватаним бўйлаб сафарларда юрибман. Бу гал эса юртимиз халқ хўжалигида тутган ўрни, ўзининг маданий ва маънавий салоҳияти, ориятли, мағрур ва танти инсонлари билан маълум ва машҳур Қашқадарё воҳасига йўл олдим.

Самолётимиз Зарафшон ва Амударё оралиғидаги замин узра учмоқда. Бу ерларга осмондан қаранг экан, поёни йўқ чўл, ҳисоби йўқ тоғу тошлар... Қадимда оламга донг таратган Жанубий Суғд, Жанубий Турон деб номланган бой ва бадавлат макон, Искандар Зулқарнайн босқинию араблар истилоси, мўғуллар юришию армонийлар занжири зулмини бошидан кечирган воҳа кинотасмадек хаёлимдан ўтади. Аста-секин тоғ чўққилари, ер парчалари оқариб кўрина бошлайди. Амударё ила Зарафшон гўё илон изидай эгилиб, букилиб, чўзилиб оқмоқда. Хаёлимда яна тарих жонланади, ўтмишимиз китобининг заррин варақлари очилиб-ёпилиб тургандай, гўё. Ногоҳ донғимизни бутун оламга таратган Соҳибқирон Амир Темур изларини кўргандек бўламан...

Ниҳоят, Қарши шаҳрига қўндик. Қуёш чарақлаб, ҳарорат ўттиз олти даражага кўтарилиб турибди. Одамларнинг чеҳралари ҳам офтоб тафтидай иссиқ, кўзлари нур сочаётгандай, кўчалар эса ораста.

Қашқадарё! Бу воҳа тарихан ва иқтисодий имконият жиҳатидан ўзига хос дунё, моҳиятан бебаҳо тўтиё! Бугунги кунда мустақил Ўзбекистон гази ва нефтининг асосий қисми, конденсат ва олтингугуртнинг деярли ҳаммаси Қашқадарёнинг ана шу ер ости ва ер усти қатламларидан қазиб олиниб, қайта ишланмоқда. Бепоён чўлларида эса, йилига ярим миллион тонна ғалла, тўрт юз минг тоннадан зиёд «оқ олтин» ва минг-минглаб дона бебаҳо қоракўл тери етиштирилмоқда. Бу заминдаги ёнилғи булоқлари отилиб турган Муборак эндиликда Мағрибу-Машриққа маълум. Таассуротларимиз битиги айни шу ердан бошланди.

ЁНИЛҒИ БУЛОҚЛАРИ

Муборакдаги нефт-газ конидан қорамой ва «зангори олов» ер устига чиқариб олинмоқда. Бу бепоён чўлнинг шундай ном олиши бежиз эмас, албатта. Бир замонлар, қадимги бобокалонларимиз унинг сир-асрорини яхши билганлар, эрамиздан авваллари ҳам шу асосда бу жойларда пўлату мис эритишни касб этганлар. Ана шу хазинаю ноёб ҳунар пайдо бўлишини қутлаб, бу ерларни «Муборак» деб улуғлаган бўлсалар, ажаб эмас. Дарҳақиқат, Муборак исми жисмига монанд макондир.

Бу муборак ерни мен «Ёнилғи булоғи» деб атагим келди. Негаки, ер ости уммони бу ерда ўзини ўзгача тутади, дунёнинг бошқа конларидан фарқли ўлароқ, суғуриб олувчи — механизм хизматини кутмай, сиз очган туйнукдан ўзи ўрмалаб чиқади. Унинг босими ниҳоятда кучлики, бу кончиларимизнинг омади — ишини анча осон қилди. Бошқача айтганда, Муборак кончилари ер остидан «качалка»лар ёрдамида нефт қазиб олиш жараёнларини четлаб ўтиб, юқори босимли газ-нефтни қувурга оқизиб, булоқлар кўзини очдилар.

— Бу кончиларнинг асрий орзуси эди, унга мустақиллик йилларида эришганимиздан беҳад мамнунмиз, — дейди Муборак нефт-газ конлари бошқармасининг раҳбари, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Нуриддин Зайниев.

Ҳамма иш раҳбарнинг шахсий фаолиятига боғлиқ, деган гапнинг исботини унинг тимсолида кўриб, ишондим.

Асли шаҳрисабзлик бўлмиш Нуриддин Зайниев 1974 йили Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтини битирган. Меҳнат фаолиятини электр монтёрликдан бошлаб, навбатчи муҳандис, сўнгра корхона муҳандиси вазифаларида ишлади, капитал қурилиш, техника-ишлаб чиқариш бўлимларига бошчилик қилди. Иқтисод фанлари номзоди. 1998 йилдан буён у Муборак нефт-газ корхоналари бошқармасини бошқариб келмоқда.

Бу бошқарма меҳнат аҳли 2000 йилда нефт ва газ ишлаб чиқариш ҳажмини 32,5 миллиард тоннага, концентрат ишлаб чиқаришни 2 миллион 631 минг тоннага етказиш йўлида қизғин ишламоқда. Натижалар эса яхши! Муҳими, маҳсулот таннархи арзон, сифати «аъло», соф фойда ҳам шунга яраша. Бунинг омиллари нимада? Корхонадаги барча иш жараёни замонавий техника ёрдамида амалга оширилади. Мен бу жараённи ўз кўзим билан кўрдим. Хомашё қудуқдан чиқариб олингач, қувурлар орқали тозалаш қурилмасига юборилади, у ердан иссиқлик алмашуви аппаратига ўтади, ҳаво билан совутиш аппаратлари кўмагида суюқ конденсатдан тозаланган газ қуритилади, яъни 125 атмосферадан 56 атмосферага келтирилади. Кейин Муборак газни қайта ишлаш заводига жўнатилади.

Нефт олиш жараёни ҳам мукаммал замонавий техника ёрдамида, янгича усулда бажарилмоқда. Айтайлик, қудуқдаги нефт қувурлар орқали махсус қурилмага оқизилади, бу ерда замонавий аппаратлар ёрдамида газ, сув, туз моддаларидан ажратилиб, давлат стандартига етказилади, сўнгра Бухоро ва Фарғона нефтни қайта ишлаш заводларига юборилади.

Корхона Муборак тумани аҳолисининг ижтимоий мададкори ҳам ҳисобланади. Президентимизнинг қишлоқларни газлаштириш ва аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш тўғрисидаги фармонлари ижросига бу жамоа ҳам муносиб улуш қўшмоқда. Корхона маблағи ҳисобига вилоятнинг қатор қишлоқлари газлаштирилиб, тоза ичимлик суви билан таъминлангани бунинг исботидир.

Биз Нуриддин Зайниев билан суҳбатлашиб ўтирганимизда, хонага бир гуруҳ оқсоқоллар кириб келдилар. Улар салом-аликдан кейин бошқарма бошлиғига сарпо кийдириб, бир-бир қучоқлаб, чўлпиллатиб ўпдиларда, Косон туманининг Эсабой қишлоғи аҳолиси номидан миннатдорчилик билдирдилар.

Маълум бўлишича, бошқарма жамоаси ҳар йили қишлоқ мактабларида таълим-тарбия ишларини яхшилаш мақсадида уларга ўқув асбоб-анжомлари ва компьютерлар ҳадя қилар экан. 5 та мактабни таъмирлаш ишлари эса корхона маблағи ҳисобидан амалга ошириларкан. Қамашидаги болалар уйи ва Яккабоғдаги «Меҳр-мурувват» уйини ҳам завод оталиғига олганини айтишди.

Муборак нефт-газ конлари бошқармаси ҳудуди-ку бир обод шаҳарча! Мутахассислару ишчиларнинг ётоқхоналари кошона меҳмонхоналарни эслатади. Бошқарма биносидан чиқиб, қайси кон ва корхонага қараб юрманг, йўл четлари кета-кетгунча дарахтзор, боғ-роғлар... Ана шу йўллардан юриб, саҳрога чиқдик. Ўзгача дунё. У ёғини «Кўкдумалоқ» дейдилар.

КЎКДУМАЛОҚ ТОМОНЛАРДА

Яна бепоён чўл. Унинг бошию охири кўринмасди. Ногаҳон узоқда, кенгликнинг ўртасида якка-ёлғиз елкандай баҳайбат, кўкиш гумбаз кўзга ташланди. Унга яқинлашганимиз сари кўрдимки, бу ерда ҳеч қанақа думалоқ гумбаз йўқ, аксинча, шу замин ҳам Муборак чўлининг ажралмас бир қисми экан, холос. Эҳтимол, қадимги Турон мулкининг ҳоқонларию карвонбошилари, йўловчилари, тўғрироғи, чўпон-чўлиқлар атамаси бўлса, ажаб эмас, бу «Кўкдумалоқ» дегани. Чунки тўрт томони яйдоқ чўлнинг бир оролдай, тахминан йигирма-ўттиз квадрат километрча келадиган қисмида кўкатлар қалин ўсиб, улар бу кичик ҳудудни яшил рангда думалоқ қилиб кўрсатади. Эҳтимол, шунинг учун унинг номи «Кўкдумалоқ» бўлиб кетгандир? Илгари бу жой фақат чўпон-чўлиқларга аён эди. Ҳозирда Кўкдумалоқ нафақат Ўзбекистону Марказий Осиёга, ҳатто бутун дунёга маълум ва машҳур.

Гап шундаки, бу ерда нақ ўттиз олти гектар майдонда нефт олиш қурилмаси, газ қазиб чиқариш қурилмаси, газни қатламга ҳайдаш-компрессорлар қурилмасидан иборат конденсат заводи қад ростлаган. Бизни ёш муҳандис Сулаймон Бўронов кутиб олди. Чўлда ўсган йигит эмасми, офтобда пишган, меҳнатда чиниққан, шамолда қорайган эди. Қотма қоматию жўшқин ҳаракати билан бизни ўзига жалб этди. Ҳар бир сўзи доно ва пухта, фикри аниқ ва ўлчовли! Бу йигит бизни компрессор станциялари томон бошлади.

— Компрессорларимизнинг ўзи кичик, лекин ишлари катта! — изоҳ берди Сулаймон. — Мавжуд тўртта станцияда бир кеча-кундузда 20 миллион кубометр газ ишлаб чиқарилади. Айтмоққа осон бу! Шунча юмуш, биласизми, бир пультдан бошқарилади.

Мана, пульт бошқарувчиси хонасидамиз. Ёшгина йигит — Фахриддин Рустамов компьютер аппаратига тикилиб ўтирибди. У ҳамма машина-механизмлар бетиним, бир маромда ишлаётганини айтди. Фахриддин гапини чет эллик мутахассислар ҳам бир овоздан тасдиқладилар.

Миср Араб Республикасидан келган мутахассис – муҳандис-механик Нодир Булос уч йилдан бери компрессор станциясида юқори технология жараёнини назорат қилар экан. У ўзбек йигитларининг юксак билими ва жонкуярлиги ҳақида қувониб гапирди. «Айниқса, Самад ва Мансур исмли йигитларнинг ишидан беҳад мамнунман», — деди Нодир Булос.

Яна бир мутахассис В. И. Маттхейман Американинг Оклахома штатидан экан, у шундай деди:

— Кўкдумалоқда дунёдаги энг замонавий ва энг кучли қурилмалар ўрнатилган бўлиб, улар Оврўпо ва Америка заводларидаги ускуналардан устун бўлса устунки, асло паст эмас. Мен Ғарбда кўпгина заводларда ишлаганман. Ишонч билан айтиш мумкинки, бу корхонанинг қуввати уларникидан кучли. Устига устак, мана, бир неча йилдирки, таъмирсиз ишлаяпти. Бу ҳам ўзбек усталарининг маҳоратини кўрсатиб турибди.

Шу куни корхонанинг ишчи-техник ходимлари ва муҳандислари иштирокида учрашув бўлди. Ҳамма ёзувчилару шоирларнинг чиқишларини илиқ кутиб олди. Қизиқарли савол-жавобларни кузатиб, чўлдаги бу корхона одамлари адабиётга, шеъриятга жуда чанқоқ эканликларини англадим. Начора, вақт зиқ: уларни иш, бизни бошқа корхоналар кутмоқда эди.

ШЎРТАН ГАЗ-КИМЁ МАЖМУИ

Зоғ учмас чўлда қад кўтарган замонавий қўрғонга кириб боргач, гўё ўзимизни шаҳардагидек ҳис қилдик. Мактаб, боғча, меҳмонхона, ошхонаю чойхона, чиройли ойнаванд уй-жой бинолари, оромгоҳлар...

Маълумки, Шўртан газ-кимё мажмуи қурилиши ғояси Президентимиз Ислом Каримов томонидан ишлаб чиқилган эди. У амалда ҳам Юртбошимизнинг ташаббусию саъй-ҳаракати билан барпо этилмоқда. Дунёда ноёб ҳисобланган бу мажмуа қурилиши бўйича эълон қилинган тендерда АҚШнинг «ААБ Луммус Глобал», «Нишо Ибаи», Япониянинг «Мицуи» консорциумлари ғолиб чиқди. «Ўзнефтгаз» миллий компанияси буюртмаси асосида улар 150 гектар майдонда қурилиш ишларини бошладилар. Бу ишга вилоятдаги ўндан ортиқ бирлашмалар ҳам жалб этилди. Ҳозиргача бир миллиард 370 минг АҚШ долларилик иш бажарилди. Яъни, ноёб қурилиш корпуслари асосан тикланди. Айни чоғда жиҳозлаш юмушлари жадал олиб борилмоқда. У тўла қувват билан ишлай бошласа, йилига 125 минг тонна полиэтилен, 140 минг тонна суюлтирилган газ, 4,5 минг тонна олтингугурт ишлаб чиқарилади. Бу озми, кўп? Агар собиқ Иттифоқ ҳудудида бир йилда атиги 90 тонна полиэтилен ишлаб чиқарилганини эсласак, унинг қудрати аён бўлади-қўяди.

Сирасини айтганда, Шўртан газ-кимё мажмуи Япония, Италия, Кореядаги турдош корхоналардан кейинги тўртинчи гигантдир. Комбинат майдонига яқинлашганимизда, ўрта бўйли йигит бизга пешвоз чиқди-ю, ўзини «Бош муҳандис Ўктам Эшмуродов», деб таништирди.

— Бу улкан корхона икки заводдан иборат, — деди у. — Келгусида Ўзбекистон заводларини хомашё билан тўла таъминлаймиз, ҳатто ортганини четга валютага сотамиз. Эътибор берган бўлсаларингиз, ҳозир мажмуада ҳам қурилиш ишлари бажарилаяпти, ҳам кўзланган маҳсулотнинг тўртдан бир қисми олинмоқда.

Полиэтилен қандай қилиб олинади? Аввало, хомашё чиғириқлардан ўтади. Шўртандан қувурларда оқиб келган газ олтингугуртдан тозаловчи қурилмага тушади. Ундан газни айириш қурилмасида икки бор этилен олингач, омборхонада жамланади. Кейин полиэтилен заводига юборилади. Полиэтилендан эса юзлаб турдаги қимматбаҳо, бежирим буюмлар ясаш, ҳатто мебел ва қурилиш материаллари тайёрлаш мумкин. Уларнинг сифати эса «Совпластитал» маҳсулотларидан юқори бўлади.

Шўртан газ-кимё мажмуи директори Ўткир Ҳусенов шулар ҳақида гапирар экан, ўтган йили июн ойида комбинатга Президентимиз ташриф буюргани ишчиларнинг ғайратига-ғайрат, кучига-куч қўшиб, ҳавас билан ишлашга руҳлантирганини мароқ билан тилга олди. Ҳақиқатан ҳам шундай, биз бунга гувоҳ бўлдик.

Бугунги кунда мажмуа қурилишида 2500 нафар чет эллик мутахассис, ўн минг нафардан зиёд маҳаллий ишчилар иштирок этмоқдалар. Тез орада бу мажмуа бизнинг ифтихоримизга айланади, унинг маҳсулотлари келажагимизга хизмат қилади.

ЧЎЛДАГИ НУРИСТОН

Бу шаҳарни кўриб, тўғриси, оғзимиз очилди. Кенг кўча, икки бети гулзор, дарахтзор, кўп қаватли ойнаванд оппоқ уйлар. Ана шу уйларда ўн уч мингдан зиёд нуржонлар ва нурхонлар яшайди.

Муҳташам бино ичкарисидан жажжи болаларнинг жарангдор овози эшитилди. Қарасак, болалар боғчасида қизчаю болачалар пойга-пойга ўйнашмоқда экан. Бу ерда 320 нафар кичкинтой тарбияланаётганини айтишди. Сал нарида поликлиника, ундан кейин 1650 ўқувчи ўқиётган мактаб... Иссиқ нон ҳиди анқиди — нон комбинатида хилма-хил нон ёпилмоқда. Шинам ошхонаю гавжум чойхонадан ўтиб, Толлимаржон ГРЭСи қурилиши майдонига кириб бордик.

Ҳар бири 800 минг megoваттдан электр қуввати ишлаб чиқарадиган 4 та блок қурилишида иш тез суръатларда олиб борилмоқда. Биринчи блок аллақачон қуриб битирилган. Унинг нуридан бугун чўлнинг тенг ярми чароғон. Энг муҳими, унинг кучи билан қудратли насослар сув омборидан чўлга сув оқизмоқда.

— Станциямиз чўлни нуристон ва гулистон этади, — дейди касаба уюшма қўмитаси раиси Жуман Алламуродов. Маълум бўлишича, у бу ерда 20 йилдан буён хизмат қилаётган экан.

ГРЭС бош муҳандиси Ражаб Хўжамуродов унинг гапини илиб кетди:

— Қуш қўнмас бу чўлда нурхонамизнинг яратилиши, — деди у, — Қашқадарёнигина эмас, бутун воҳани, қўшниларни ҳам нурга чулғайди. Чунки ГРЭС қурилгач, Ўзбекистон электр ҳалқасига 3 миллион икки юз минг мегоҳатт электр қуввати уланади. Айтмоққа осон бу! Бу қудрат ҳар қандай мўъжизани яратишга қодир.

Мазкур нурхона ҳам Шўртаннинг «зангори олови»дан қувват олмоқда. Темир-бетон билан қопланган пўлат қувурлар орқали бу ерга газ келтириляпти. Унинг қурилишида ўн бир миллат вакили бўлмиш 850 ишчи-хизматчи қатнашмоқда. Нурхонанинг 265 метрдан иборат минораси эса кўкка бўй чўзиб турибди. Уни Қарши чўлининг тўрт томонидан ҳам кўрса бўлади. Бу минорани «Чўл маёғи», дейдилар. «Чўл маёғи» тепасидан қарасангиз, воҳанинг бепоён далалари, боғу роғлари, яйловлари, буғдойзорларию пахтазорларида тер тўкиб ишлаётган пахтакорлару ғаллакорлар, чўпон-чўлиқлар кўзга ташланади.

Улар билан учрашиш ниятида яна йўлга чиқдик.

НЕГА? НЕГА?? НЕГА???

НАРХ-НАВОНИ НИМА БЕЛГИЛАЙДИ?

Бундай саволга ҳар бир ақл-идрокли одам, табиий равишда:

– Албатта, маҳсулот ва унинг сифати-да, – деган жавобни қилиши табиий.

Нарх-навонинг симоб томчисидай пасту баландга ҳаракатланиб туришига бошқа бир сабаб ҳам бор. Бу – маҳсулотнинг сероблиги ёки ўта тақчиллиги. Нимаики бозорда сероб бўлса – нархи ҳам ҳамёнбоп даражада бўлади, аксинча, нимаики бозорда кам бўлса, нархи «чақади».

Бироқ ҳозирги кунда бозордаги эҳтирос нарх-навонинг ақл бовар қиладиган бу мезонларига қулоқ солаяптими? Мисолларга мурожаат қилайлик.

Сирғали марказий бозори (ярмаркаси)да бир неча дўконларга бош суқиб, шакарнинг нархи билан қизиқдик. Бир дўконда бир килограмм шакар 245 сўм бўлса, шундоқ ёнидаги дўконда – 255 сўм!

– Нега нархи баланд? – сўраймиз сотувчидан.

– Ҳеч баландмас-да, топилганига шукур қилмайсизми? – мийиғида истеҳзо билан жавоб қилади сотувчи.

– Ёнингиздаги дўконда 245 сўмдан сотишаяптику? – мулоқотни давом эттирамиз у билан.

Сотувчи бир дам тараддудланади, сўнгра:

– Уларнинг ўзи билади, – дейди елкасини учириб.

Савол туғилади: ҳар бир дўкончи маҳсулотнинг нархини «ўзи билиб» баҳолайверса, нарх-наво дунёсида ўзбошимчалик авж олмайдими? Наҳотки, бу соҳани тартибга соладиган қонун-қоидалар бўлмаса?!

Яна Сирғали бозорларидан далил: биз эслаган ярмаркада 210-220 сўмга сотилаётган гуруч «Сирғали-6» ҳудудидаги бозорчада – 300 сўм! Қизиқ, атиги 1-1,5 чақирим масофада жойлашган икки бозорда гуруч нархи бир-биридан 70-80 сўмга фарқ қилса. Майли, ўртада «олибсотар» кимсанинг нафси — манфаати ҳам бор, дейлик. Бу – бозор қонуни. Лекин гуручнинг бир килограмми иккинчи бозорда 70-80 сўмга ошиб кетгани олибсотарнинг нафси ҳакалак отганидан далолат бермайдими?

Нега энди, бозорда маҳсулот ва унинг сифати эмас, олибсотарнинг нафси бош ҳакам бўлиши керак? Бу ҳақли саволга ким жавоб беради?

М. САФАРОВ.

ЧИПТАСИЗ ТОМОШАБИНЛАР

Ҳар йили баҳорда санъатимиз юлдузи Юлдуз Усмонова Халқлар дўстлиги саройида берадиган концертлар қўшиқ мухлислари учун чинакам байрамга айланиб кетади. Бу йил ҳам шундай бўлаяпти. Янги қўшиқлар, уйғунлашган рақсларнинг янгича талқини машҳур санъаткор ихлосмандларини хурсанд қилаяпти.

Лекин шундай ажойиб байрамга соя ташлайдиган баъзи ҳолатлар мухлисларни ранжитяпти. Зал, ҳамишагидек, лиқ тўла. Бироқ умуман чиптасиз кирган томошабинлар залнинг икки томонида тик оёқда ёки дуч келган жойга суяниб туришлари хунук кўриняпти. Эмишки, чиптасиз томошабинлар бу ерга тартиб сақловчиларга арзимас чойчақа бериб киришибди. Яна бир гап. Илгари бу саройда кечқурунги концертларга ёш болалар киритилмас, битта жойда бежо ҳаракат бўлса, ўша заҳоти тартибга чақириб қўйишарди. Энди эса зал бўйлаб истаганча юриш, куйлаётган санъаткорга қўшиқ авжида гул тиқиштириш, ҳатто саҳнадаги хонанданинг юзидан «чўлп» этиб ўпиш мумкин. Концертнинг фаҳмига етмайдиган мурғак гўдакларнинг биғиллаб йиғлаши яна бир «концерт». Нима, бу ерда илгаридан мавжуд бўлган тартиблар бекор қилинганми? Ахир унча арзон бўлмаган нархга чипта сотиб олган томошабин бу кошонага роҳатланиб дам олгани келади-ку?! Шундай ажойиб томоша маданиятнинг барча қоидалари асосида ўтиши керак эмасми?!

В.РАҲИМОВ.

СУВ ТАЪМИНОТИ ҚАЧОН ЯХШИЛАНАДИ?

Поп шаҳридаги «Завод» ва Собир Раҳимов номли маҳаллаларга ичимлик суви қувурлари ётқизилганига анча бўлди. Лекин, зилол оби ҳаёт таъминоти ҳамон жойига келгани йўқ. Гоҳ қудуқларни лойқа босади, гоҳ мотор куйиб қолади. Бу ҳақда сув таъминоти учун масъул кишиларга мурожаат қилсак, бирон-бир тайинли жавоб ололмаймиз.

Биз, бир гуруҳ уруш ва меҳнат фахрийлари, бу ҳақда туман ва вилоят ҳокимларига айтдик-ёздик. Афсуски, улардан жўяли жавоб ҳам, амалий кўмак ҳам ололмадик.

Т. ТЎЙЧИЕВ, И. РАҲМАТОВ, Н. МИРЗАЕВ, К. ЖУНАЕВ (жами 11 имзо).

Акс садо

ТАНҚИД ТЎҒРИ ДЕБ ТОПИЛДИ

«Самарқандда «Дамариқ» бозорини ҳамма билади. У деҳқон учун ҳам, харидор учун ҳам анчагина қулай ерда жойлашган. Лекин, икки йилдирки, унинг аввалги шуҳрати йўқ. Сабаби, бозорда таъмирлаш ишларининг бошланганлигида. Таъмирланаётган бўлса яхши-ку, дерсиз. Аммо ишнинг чўзилиб кетаётганлиги ёмон-да.

Ҳозир бозордаги савдо-сотиқ ён-атрофдаги кўча ва йўлакларга кўчган. Бозорнинг атрофи эса йилдан-йилга ифлосланиб бораётир. Чиқинди тўкишяпти бу ерга. Лекин Темирйўл туман ҳокимлиги бозордаги шарт-шароитларни яхшилаш ҳақида негадир қайғурмаяпти. Яна бозор қаерда денг? Шундоққина туман ҳокимлигининг рўпарасида».

Газетанинг шу йил 23 март сонида «Нега? Нега?? Нега???» рукни остида «Шундай рўпарангда турса-ю...» сарлавҳали мақола чоп этилганди. Юқоридаги сўзлар ўша мақоладан келтирилган. Туман ҳокимининг биринчи ўринбосари жаноб В. Оркиннинг таҳририятга маълум қилишича, ҳокимлик мақолани кўриб чиққан. Унда айтилган танқидий мулоҳазаларни тўғри деб топган.

Ҳозирги пайтда бозордаги қайта таъмирлаш ишларининг биринчи босқичини апрел ойида тугаллаш мўлжалланмоқда. Ҳокимият рўпарасидаги вақтинчалик бозор кўчирилади. Бозор қурилишининг иккинчи босқичини эса шу йилнинг IV чорагида тугаллаш режалаштирилган. Балиқ савдоси учун бозор ичидан махсус жой тайёрланган.

Санитария-эпидемиология станцияси ҳамда бозор раҳбариятига ҳудудда озодагарчиликни мунтазам назорат қилиб бориш топширилган.

Ташаббус сўнмасин!

ХАЙРИЯ МАРАФОНИ

Ўтган шанба куни Оққўрғон тумани марказий шифохонаси ҳовлиси байрамона безатилди. Бу ерда туман ҳокимлиги ташаббуси билан «Соғлом авлод йили»га бағишланган хайрия марафони ўтказилди.

Ушбу хайрли тадбирга туман ҳокимлиги 250 минг, «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги 200 минг, Сегизбоев номли, «Қаҳрамон», «Қанқа» жамоа хўжаликлари ҳамда 46-автокорхона жамоаси 50-100 минг сўмдан, туман масжидлари имом-хатиблари, маҳаллий тадбиркорлар, фермерлар ўз жамғармаларидан баҳоли қудрат ҳисса қўшдилар.

Хўш, марафондан кўзланган мақсад нима? Тумандаги марказий шифохона ҳузурида замонавий ускуналар билан жиҳозланган тез тиббий хизмат кўрсатиш марказига анчадан бери эҳтиёж сезилаётганди. Фақат маблағ сал... Энди бу масала ташаббускорлар саъй-ҳаракати ва ҳашар йўли билан ҳал этилди. Марафондан тушган 2 миллион сўмлик жамғарма ана шу марказни ташкил этишга сарфланадиган бўлди.

Абдулла МАДИЕВ.
Оққўрғон.

БАНК ТАДБИРКОРГА ПЕШВОЗ ЧИҚМОҚДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ташаббус мамлакатимизнинг бошқа вилоятларида ҳам кенг қулоч отиши турган гап. Чунки банк тизими стратегларининг таҳлиллари қишлоқ жойлардаги кичик ва ўрта бизнеснинг молиявий ресурсларга бўлган талабларини тўлақонли қондириш вилоятлардаги бошқа соҳадаги кўплаб корхоналарнинг ҳам молиявий аҳволи ўнгланиб олишига хизмат қилишини кўрсатмоқда.

Қишлоқда кичик ва ўрта бизнес, фермерлик ва якка тадбиркорликнинг молиявий қўллаб-қувватланиши иқтисодий тармоқларни сўзсиз тараққиётга етаклайди. Фермерлар ўртасида ҳавас орттириш баробарида рақобатни келтириб чиқаради. Чўнтагига пул тушган тадбиркор ундан самарали фойдаланиш ҳадисини ўрганиб боради. Ишлаб чиқаришнинг узлуксизлиги, тадбиркорлик фаолиятининг қирралари кенгайиши таъминланади. Қишлоқда турли-туман маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кучли моддий базаси яратилади.

Хуллас, тадбиркорликни қўллаб-қувватлашнинг ўзига хос, яъни ишончга асосланган шакли оммавий тус олди. Ҳадемай, бу ишонч ўз самарасини бера бошлайди.

«МУВАФФАҚИЯТИМИЗНИНГ АСОСИ КРЕДИТДА БЎЛДИ»

Пискентлик Умрзоқ Душаев уч йилдан буён фермерлик қилади. Ўзи агроном. Ўтган йили «Пахтабанк»нинг туман бўлимидан 600 минг сўм кредит олиб, унинг ҳамасига уруғлик картошка сотиб олганди. Уни иккинчи экин сифатида уч ярим гектар майдонга экди. Йил якунига келиб, ҳар гектар майдондан 650 минг сўм соф фойда қўлга киритилди. Туманнинг энг яхши фермери, деган ном олди. Вилоят фермерлари ўртасида ўтказилган кўрик-танловда эса совринли ўринни эгаллади.

– Фермер хўжалигимизнинг жамики муваффақиятини банкнинг кредити шарофатидан, деб биламан, – деди биз билан суҳбатда фермер. – Ўтган йили туман фермерлари орасида биргина мен банкдан кредит олган эдим. Шу боис кредитни қайтара олармикин, дея ҳамманинг кўзи менда бўлди. Биласиз, қишлоқ одамида орият кучли бўлади. Бировдан бир сўм олиб, уни вақтида эгасига қайтаролмасанг, бошингни кўтаролмай юрасан эл орасида. Бир нарсани очиқ айтишим керак: кредитнинг масъулияти бошқача бўлар экан. Бу масъулият ҳар бир сўмингни тежаб ишлатишни, қиладиган ишинг қандай натижа беришини олдиндан хомчўт қилиб олишга ўргатаркан. Натижада уруғни танлаб олдим, ўғитниям, ишловниям, сувниям вақтида бердим. Ҳосил ёмон бўлмади. Банк кредитини эса муддатидан олдин тўлаб қутилдим. Муҳими, бир йилнинг ичида фермер хўжалигимиз учун керакли бўлган трактор, барча асбоб-ускуналарни сотиб олдик. Иссиқхона қурдик. Бу йилдан бошлаб ер майдонларимиз ҳам кенгайди. Чорвани йўлга қўйиш ниятимиз бор. Қўшимча ишчи кучи жалб этдик. Деҳқон бой-иса, саховат кўрсатади. Орттирган фойдамиздан туман касалхонасини таъмирлаш, хотин-қизларимиз байрамини нишонлаш учун моддий ёрдам бердик.

Яширмайман, микрокредитлашнинг янги тартиби жорий этилди-ю, кредит оладиганларнинг сафи кенгайиб кетди. «Пахтабанк»нинг туман бўлими ўз ресурслари ҳисобидан 13 та фермер хўжалигига салкам 18 миллион сўмлик кредит ажратибди. Буни ҳукуматнинг, банкнинг моддий таъминоти шаклланмаган, дуруст бўлмаган деҳқон-фермерга, якка тадбиркорга кўрсатган катта ҳиммати, десам, хато бўлмайди. Биласиз, одамларимиз асосан қишлоқларда яшайди. Бу ерда мустаҳкам моддий база яратилса, бошқа соҳалар ҳам ўз-ўзидан ривожланиб кетади. Ҳукуматнинг бу қарори, албатта, қишлоқ хўжалиги соҳасида тадбиркорликнинг кучли базасини яратишга хизмат қилади.

Микрокредитлашнинг янги тартиби, эскисидан осмон билан ерча фарқ қилади. Масалан, ўтган йили 36 фоиздан кредит олган бўлсам, бу йил 12 фоиздан икки йил муддатга қарз олдим. Ўтган йили кредит олиш учун ҳужжат тўплайман, деб анча вақт овора бўлган эдим, Бу йил эса бу мақсадга уч кун кифоя қилди, холос. Ҳозирнинг ўзида маблағларни уруғлик ва ёнилғи олиш учун кўчириб қўйдим. Шартномалар тайёр. Буёғи – меҳнат. Олган кредитимни бир йилдаёқ қоплашни мўлжаллаб турибман.

Қишлоқ хўжалигига кредит ажратиш банклар учун хатарлидай туюлади. Чунки деҳқончилик самарадорлиги меҳнат баробарида уруғлик сифати, об-ҳаво каби омилларга ҳам боғлиқ. Бинобарин, фермерликка бел боғлаган одам деҳқончилик илминиям пухта эгаллаши керак. Масалан, олган кредитингизга яхши уруғлик тополмасангиз, барча елиб-югуришларингиз, меҳнатингиз бир пул бўлади. Мана, ўзимдан қиёс: ўтган йилгидай сифатли картошка уруғи ололмадим. Бир тележка картошка уруғи чириб кетган экан, ташлаб юбордим. Буни «Ўзкартошка» раҳбариятига ҳам айтдим. Деҳқонни, бировдан қарз-ҳавола олиб иш бошлаган тадбиркорни алдаш ўрнига унга амалий ёрдам бериш керак. Унинг юзини ерга қаратадиган ҳаракат қилмаслик лозим. Шунда деҳқон ҳам бировни алдамайди.

Банкимиздан кредит олган фермерларнинг ҳаммасини танийман. Меҳнаткаш, иши пухта одамлар. Кредит масъулиятини англаб етганки, ҳозирданоқ енг шимариб ишлаяпти. Ҳаракатлари бошқача. Ўйлайманки, улар банкирларимиз олдида хижолат чекиб қолмайдилар. Ахир, ҳукумат, банк ходимлари бизга миллионлаб сўм пулини ишониб бергандан кейин, бу ишончни оқлашимиз ҳам керак-да. Токи, бу бошқа фермерларга ҳам йўл очиб берсин.

Биласизми, илгари фермерларимиз қишлоқча соддаликка борармиди, ё кредитни қайтаришга кўзи етмасмиди, ё кредит масъулиятидан чўчишармиди, билмадим, банкка юрак ютиб боролмасди. Режаси пухта бўлган, кучига иккиланиб турган, маблағи етмай турган тадбиркор энди банкка боряпти, банкнинг хизматидан фойдаланиб, ишини ривожлантиришга ҳаракат қиляпти. Бизга бундай қулайликни яратган Президентимизга фақат раҳматлар айтамиз.

Асқар ҲАЙДАРОВ.

ХАТЛАР — КЎНГИЛ ОЙНАСИ

БУНИ ҲАЁТ ДЕРЛАР...

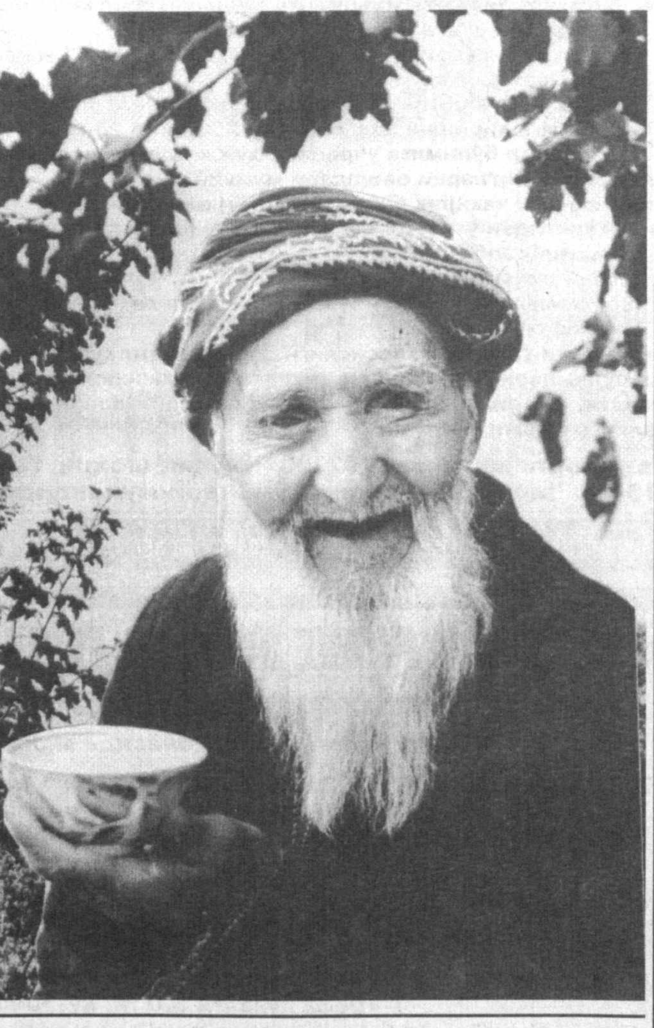

Эларо «Қариси бор уйнинг париси бор», деган нақл юради. Косонсой шаҳрининг «Ҳуррият» маҳалласида истиқомат қилаётган Абдуллаҳатхўжа ота Каттабоев сингари пиру бадавлат отахонлар суҳбатида бўлсангиз, бу гап мағзини чаққандек бўласиз. Ўз умрининг 105-баҳорини қаршилаган бу отахон йиллар бўйи деҳқончилик билан шуғулланган. Кўпга бош чилик қилиб, бригада саркори бўлиб ишлаган.

Айни кунда Абдуллаҳатхўжа ота 25 набира, 45 чевара, 12 эваранинг табаррук бобосидир.

Истиқлолимизга минг бора шукроналар айтиб, эл-юртни дуо қилиб яшаётган бу отахон ҳузуридан шу гопда ҳам маслаҳат сўраб келувчиларнинг қадами узилмайди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Дил изҳори

"Фалокат – оёқ остида" деганлари рост экан. Бугун соппа-соғ ўйнаб-кулиб юрган одам эртага аҳволи не кечишини билиши қийин экан...

Авжи қиш эди. Шом ғира-ширасида йўл чети бўйлаб уйимга шошиб бораётгандим. Кутилмаганда қоқ белимга нимадир зарб билан урилди-ю, беш-олти қадам нарига учиб кетдим. Шу асно ҳавода бир муддат муаллақ қолганимни элас-элас эслайман, кейин нималар бўлганини билмайман.

Фарзандларимнинг айтишларича, ўшанда менинг ортимдан катта тезликда елиб келаётган "ГАЗ-24" машинаси уриб юборган экан.

Кўпчиликнинг борига шукр. Фалокатдан огоҳ топган кишилар дарҳол уйимдагиларга хабар беришибди. Фарзандларим, куёвларим мени шифохонага олиб боришибди. Менинг жонимга 1-Тошкент Давлат тиббиёт институти клиникаси шифокорлари аро киришибди. Врач Шавкат Милтиқбоев раҳбарлигидаги жарроҳлар бош миямни уч соатдан ортиқ, ички тана аъзоларимни салкам тўрт соат мобайнида жарроҳи қилишибди. Шу тариқа ҳаётимни сақлаб қолишибди.

Мен саккиз кун деганда ҳушимга келдим. Таъбир жоиз бўлса, онадан иккинчи бор туғилдим. Икки ойдан сўнг худди эндигина йўлга кираётган гўдакдек қайтадан қадам босадиган, ўз ош-нонимни ўзим ейдиган бўлдим. Шифохонадан соғайиб чиқиб кетдим. Ҳозир фарзандларим-невараларим даврасида аввалгидек ўйнаб-кулиб ўтирибман. Бунинг учун жарроҳ Шавкат Милтиқбоевга ҳам, касалхонада туну кун иссиқ-совуғимдан бохабар бўлиб турган ҳамшира қизларга ҳам чин дилдан раҳматлар айтаман. Юрсам-да, турсам-да, "Эл-юртимиз бахтига шундай фидойи, жонкуяр шифокорлар ҳамиша бор бўлишсин, қўллари ҳеч қачон дард кўрмасин", дея дуо қиламан.

Замира МИРРАҲИМОВА.
Зангиота тумани.

Миннатдорчилик

Биз бундан бир неча ой муқаддам ўзаро маслаҳатлашиб, муаммоларимизни қоғозга тушириб, «Халқ сўзи»га йўллагандик. Унда маҳалламиз аҳли табиий газга, ичимлик ва оқарсувга ёлчимаётганини баён қилгандик.

Сизларга катта раҳмат, арзимизга бефарқ қарамабсизлар. Муаммоларимизни жойида ўрганиб чиқиш ва зарур чора-тадбирлар белгилаш учун тегишли ташкилотларга жўнатибсизлар. Мана, самараси: қутлуғ Наврўз кунлари маҳалламизда ажиб бир шодиёна бўлди – хонадонларимизга табиий газ кириб келди. Ҳадемай, ичимлик ва оқарсув масаласи ҳам ижобий ҳал этилажаги айтилди.

Биз халқ талабини қондиришдек эзгу ишга бош-қош бўлган вилоят ва туман ҳокимликларига, Ф. Қўчқоров номидаги жамоа хўжалиги раҳбариятига ҳамда газ қувурларини ўтказишда беминнат ёрдамини аямаган ташкилотлар мутасаддиларига самимий миннатдорчилик билдирамиз.

Эҳтиром билан, Олтинкўл туманидаги «Маслаҳат» қишлоғи «Мақсад» маҳалласи аҳли номидан:

А. НИШОНОВ, С. ҲАМРОХЎЖАЕВ, С. ОМОНОВА, О. ҚОДИРОВА ва бошқалар.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

АДОЛАТЛИ ЕЧИМ

«Бизлар ким, барча меъёрий ҳужжатларни тайёрлаб, фермер бўлиш ниятида юрган «Эркин» ва «Боймирза» фермер хўжаликларининг ташкилотчилари Жонпўлат Эрмуродов ва Хуррам Ҳайдаровлар ушбу мактубни таҳририятга йўллаяпмиз. Бизнинг ҳужжатларимизни туман ҳокимининг ўринбосарлари қайта-қайта рад этишиб, фаолиятимизга тўсқинлик қилишяпти. Биз ҳақ-ҳуқуқимизни ҳимоя қилиб бормаган идорамиз қолмади. Аммо ҳозирча бирор натижага эришганимиз йўқ».

Мазкур арзнома Сурхондарё вилояти Жарқўрғон туманидаги А.Навоий номли жамоа хўжалигидан келган. Туман ҳокимлиги мавжуд жумбоқни ечолмаётган экан, қани, вилоят ҳокимлиги бу масалада қандай фикр билдиркин, деган мақсадда шикоятни ўша ердаги мутасадди раҳбарлар эътиборига ҳавола этгандик.

Вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари жаноб С.Жўраевнинг хабар беришича, шикоят хати жойида атрофлича ўрганиб чиқилган.

Текширишда аниқланишича, Ж.Эрмуродов ва Х.Ҳайдаровларнинг фермер хўжаликлари ташкил этиш тўғрисидаги аризалари хўжалик бошқарувида кўриб чиқилиб, 1999 йил 27 сентябрдаги ва 1998 йил 11 октябрдаги қарорга асосан навбатдаги умумий йиғилиш кун тартибига қўйилган. 2000 йил февралида бўлиб ўтган вакиллар йиғилишида Х.Ҳайдаров ва Ж.Эрмуродовга фермер хўжалиги ташкил этиш учун ер майдони ажратиб бериш тўғрисида қарор қабул қилинган. Туман ҳокимлиги қошидаги фермер хўжаликлари тузиш комиссияси ва хўжалик бошқаруви хат муаллифларига хўжаликнинг сув шароити қулай, лекин меҳнат ресурслари кам бўлган Оқтепа участкасида ер майдони ажратиб беришни таклиф этган. Улар бу таклифни рад этиб, ўзлари ишлаб турган, аҳоли зич яшайдиган қишлоқ ичидаги ерларни талаб қилишган. Бу эса Ўзбекистон Республикаси «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги Қонуннинг 6-ва 9-моддаларига зиддир.

Ҳозирги кунда ширкат хўжалиги бошқаруви ерларни оилаларга пудрат шартномалари асосида тақсимлаб берган. Шулар қатори Ҳайдаровлар оиласига 14 гектар, Эрмуродовлар оиласига 24 гектар ер майдони ажратиб берилган. Хат муаллифларининг ҳар иккиси ўқитувчи, хўжалик аъзоси эмас. Ж.Эрмуродовнинг фақат бир ўғли бор, бириктилган ерни оиласи удда қила олмайди, шу сабабли унинг ҳисобидаги ерда бошқа оилалар ҳам ишлайди, у киши фақат оилавий пудратчи сифатида шу ернинг эгаси ва ташкилотчиси.

Ушбу ариза ширкат хўжалиги бошқаруви ва туман ҳокимлиги томонидан қонун асосида кўриб чиқилган ва хулоса қилинган, деб ҳисоблаймиз.

Аризадаги туман ҳокими ва унинг ўринбосарларига нисбатан билдирилган эътирозлар текшириш давомида тасдиқланмади.

ШИКОЯТИНГИЗ АСОССИЗ ЭКАН

Тошкент шаҳар Юнусобод туманида истиқомат қилувчи фуқаро Б.Аҳмедов таҳририятга йўллаган аризасида ўзи қурган бино бузиб ташланганлиги тўғрисида шикоят қилганди. Кўп меҳнат ва маблағ сарфлагандим, туман ҳокимлиги менинг илтижоларимни инобатга олмади, деб зорланганди.

Ушбу масалани кўриб чиқиш ва мавжуд қонунлар асосида муаммонинг ечимини топишни сўраб, муаллиф мактуби Тошкент шаҳар ҳокимлигига ҳавола этилганди.

Шаҳар ҳокимининг ўринбосари жаноб А.Тўхтаевнинг хабар беришича, Юнусобод тумани, 18-мавзе, 47-уй, 11-хонадонда яшовчи фуқаро Б.Аҳмедовнинг аризаси жойида атрофлича ўрганиб чиқилган. Шаҳар ҳокимлигининг 2000 йил феврал ойида Тошкент автомобил ҳалқа йўлини ва унинг атрофини тартибга келтириш мақсадида ўтказилган текшируви натижалари асосида меъморчилик талабларига жавоб бермайдиган, ноўрин қурилган ҳар хил иншоотлар, шу жумладан, Б.Аҳмедов томонидан ноқонуний, қурилиш ишларини бошлаш учун зарур бўлган ҳужжатларни расмийлаштирмасдан, меъморчилик талабига зид равишда барпо қилинган автомобилларни таъмирлаш устахонаси ҳам бузиб ташланган.

Айни пайтда шулар ҳам аниқландики, фуқаро Б.Аҳмедов ушбу қурилиш ишларига ишчиларни жалб қилиб, уларнинг меҳнатидан фойдаланган, аммо иш ҳақини тўламаган. Жумладан, Қурбонов Султонга ой мобайнида иш ҳақи тўламасдан ишлатган.

Юқоридагиларни инобатга олиб, Тошкент шаҳар ҳокимлиги Б.Аҳмедовнинг шикояти асоссиз эканлигини маълум қилади.

Мустақиллик эълон қилинганига бу йил тўққиз йил тўлади. Эришган ютуқларимиз ҳақида ҳар қанча гапирсак оз. Ана шулардан бири янги алифбонинг жорий қилинишидир. Мен ўзимнинг ана шунга доир фикрларимни айтмоқчи эдим.

ЯНГИ АЛИФБО

уни ўзлаштириш ҳар биримизга боғлиқ

Масалан, жойларда турли хил тиллар ва алифболарда ёзилган пештахталарни кўриб, ҳайратингиз ошиши аниқ. Айниқса, «Avto мойка» – ярми лотин, ярми кирилл алифбосида ёзилган ёзувни кўриб, бир нима дейишга ҳам ҳайрон қоласиз.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Афсуски, савдо дўконлари, кичик корхоналар номлари саводсизларча ёзилганини кўриб, дилингиз ранжийди. Булар лотин ҳарфларига асосланган янги ўзбек алифбосини ҳаётга татбиқ этиш масаласига якдиллик билан киришилмаётгани натижасидир. Лекин яна бир ҳолатдан кўнгил таскин топади. Болаларимиз ва невараларимиз лотин алифбосида бийрон ўқиш ҳамда ёзишни ўрганишмоқда. Ёшлар ва ўрта ёшдагилар-чи? Уларнинг ўрганишлари учун нималар қилинаяпти? Бу саволга, табиийки, жавоб топиш ҳозирча андак мушкулроқ кечаяпти.

Назаримда, лотин алифбосига ўтишни ҳали ҳаммамиз ҳам тўлалигича ҳис этганимиз йўқ. Ёзувларда хатолик, палапартишликларни кузатиш мумкин. Масалан **е** ҳарфининг янги имлода берилиши сўзнинг боши ҳамда унли товушдан кейин икки товушни, яъни **й-э**, (елим, қаер), икки ундош ўртасида эса **э** товушини (кел, кет, кетмон) билдиради. У фарқланмаса, чалкашиб кетиши ҳам мумкин (елим-элим, ем-эм).

Лотинча **s** ҳарфи ўзбекчада **с**, ўзлашма сўзларда эса **ц** ҳарфини ифодалайди. Унли товушдан кейин келса **ts**, бошқа ҳолларда эса **s** ҳарфи шаклида ёзилади. Масалан: sentntz, sistexna, konsezt, leksya, militsiya, ofitsez, sex, aviatsiya.

Олимларнинг таъкидлашларича, лотин алифбосида хат-савод чиқариш учун энг камида 120 соат керак эмиш. Кунига 1 соатдан 120 кун – 4 ой. Ҳафтасига 1 соатдан бўлса, 120 ҳафта ёки икки йилдан кўпроқ вақт талаб этилади.

Бу гапларни айтишдан муддао шуки, шошилайлик, биродарлар, вақтни кутиб ўтирмайлик.

Эркин ИБРОҲИМОВ,
журналист.
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси

қуйидаги йўналишлар бўйича бўш турган лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

- *дастурий-техникавий комплекслар тизимини кузатиш;*
- *ҳисоблаш техникаси воситаларига техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш;*
- *дастурлаш.*

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: Тошкент, Абай кўчаси, 4, ЎзР ДСҚ. Ҳисоблаш, ахборот таъминоти ва компьютерлаштириш бошқармаси (ички телефонлар-747, 749), телефонлар: 144-97-47, 144-97-49.

2807

ABN·AMRO Bank

Best Bank in Uzbekistan

CENTRAL EUROPEAN AWARDS 2000

Обрў-эътиборли "Euromoney" молия журналининг «Central European» нашри томонидан

АБН АМРО Банк МБ Ўзбекистон А.Ж.

2000 йилда

Ўзбекистоннинг энг яхши банки деб номланди.

Қўшма банкимизнинг асосий таъсисчиси-АБН АМРО Банкдир. Бу универсал тижорат инвестиция банкининг тарихи Голландия тарихининг ўтган аср бошига бориб тақалади. Бугун АБН АМРО Банк дунёнинг 76 мамлакатида ўз филиалларининг кенг тармоғига эга бўлган энг йирик халқаро молиявий конгломератлардан биридир.

Биз:

- Ўзбекистон молия бозорида энг яхши банк хизматларини;
- Банк хизматларининг кенг мажмуасини — пул кўчириш ва тижорат кредитидан тортиб, конвертация жараёнлари ва мижозлар эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқилган мураккаб таркибий молиялаштиришгача;
- Электрон банк иши ("банк-мижоз тизими") ва пластик-кредит карточкалари каби маҳаллий бозор учун мутлақо янги бўлган банк хизматларини тақдим этамиз.

СИЗНИ ЎЗ МИЖОЗЛАРИМИЗ САФИДА КЎРИШДАН ХУРСАНДМИЗ.

ABN·AMRO The Network Bank

Бизнинг манзил: Тошкент ш., Ҳ.Олимжон майдони, Ғарбий томон, Бизнес-комплекс, 4-подъезд.
Телефон: 120-61-41.
Факс 120-63-67.

2777

МАҲАЛЛА СТИПЕНДИЯСИ

Пахтаобод туманидаги «Файзиобод» маҳалласи оқсоқолларининг ташаббуси билан махсус стипендия таъсис этилди. Шу маҳалла ҳудудидаги 32-ихтисослаштирилган лицей-интернат ва 19-ўрта мактабнинг аълочи, энг намунали ўқувчилари ҳар ойда 500 сўмдан маҳалла стипендиясини оладиган бўлишди.

Ўқувчиларни пухта билим олишга, баркамол кишилар бўлиб етишишга рағбатлантирувчи ушбу стипендиялар учун фуқаролар йиғини ташаббуси билан, шунингдек, тадбиркор маҳалладошлар ёрдамида маблағ топилмоқда.

«Туркистон-пресс».

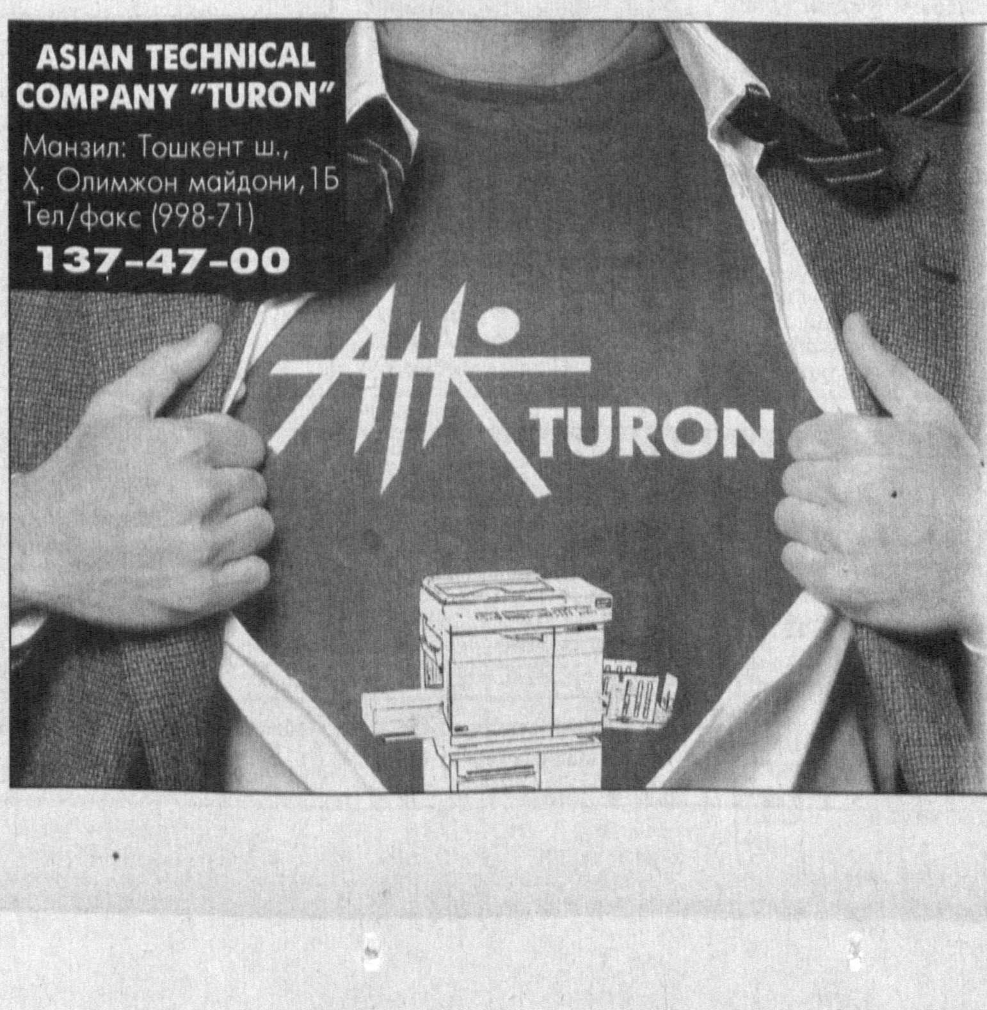

- KONICA нусха кўчириш техникаси
- RISO кичик босмахоналар
- AO UTAX ҳажмидаги нусха кўчириш техникаси
- REXEL ламинаторлари
- REXEL муқовалаш ускуналари
- RC Systems қоғоз қирқиш жиҳозлари
- INTIMUS қоғозни йўқ қилувчи жиҳозлари
- DUPLO қоғоз кўтариб олувчи ускуналар
- DUPLO брошюралаш ускуналари
- NOVUS, RAPID степлерлари

ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАР ЯРАТАМИЗ

©РАПресса 2805

МАЪНАВИЯТ ВА МАЪРИФАТ САРОЙИ

Асака шаҳрида ёшлар қалбида Ватанга муҳаббат туйғусини, миллий ғурурни уйғотишга хизмат қилувчи «Маънавият ва маърифат саройи» ишга туширилди.

Бир неча йилдан бери эътибордан четда қолган эски бино ҳомий ташкилотлар ёрдамида қайта таъмирланиб, дид билан безатилди ва зиё масканига айлантирилди. Шаҳар «Маънавият ва маърифат» маркази масъул ходими Шавкат Мўйдиновнинг «Туркистон-пресс» мухбирига айтишича, шаҳар маданият ишлари бўлими, «Тасвирий ойина» уюшмаси, «Олтин мерос», «Камолот», «Соғлом авлод учун», «Маҳалла» хайрия жамғармалари, «Киновидеохизмат» акционерлик жамияти, болалар ва ўсмирлар ижодий уйи ходимлари қўлни-қўлга бериб, янги саройда ибратли тадбирлар ўтказишмоқда.

Саройда кутубхона, кўргазмалар зали, иқтидорли болалар билан ишлаш ва дам олиш хоналари ҳам фаолият кўрсатаётир.

«Туркистон-пресс».

Мардлар қўриқлайди Ватанни

ФИДОЙИ ЎҒЛОНЛАР ЯШАЙДИ БУНДА

Баҳорги ҳарбий чақириқ

Каттақўрғон туман мудофаа ишлари бўлимининг катта ҳовлиси ўз йигитлик бурчини ўташ учун Ватан хизматига отланган ёшлар билан тўлган. Навқирон йигитларнинг нигоҳларида қувонч, кўнгилларида она-Ўзбекистонга садоқат ҳисси балқиб турибди.

Ана, хизматга чақирилган ёшлар саф тортишди. Мудофаа ишлари бўлимининг бошлиғи полковник Эркин Қаюмов бир гуруҳ ота-оналар иштирокида бўлажак аскарларга юзланиб, шундай деди:"Муҳтарам ёшлар, шу бугундан бошлаб сиз улкан масъулият, катта ишлар ва имтиҳон қаршисидасизлар. У ҳам бўлса Ўзбекистонимизнинг осойишталигини таъминлаш, Ватанимиз истиқболи жабҳасида матонат билан хизмат қилиш имтиҳонидир. Диёримизда туб иқтисодий ислоҳотларни, бунёдкорлик ишларини амалга ошириш, алоқа, саноат, қурилиш, транспорт ҳамда кўплаб бошқа тармоқларнинг такомиллашишида сизнинг садоқатли хизматингиз улкан аҳамиятга эгадир. Бу жабҳада сизларга соғлик-саломатлик, мустаҳкам ирода, букилмас матонат, аскарлик бурчингизни виждонан ўташингизда зафарлар тилайман".

Кузатув маросими сўнггида полковник Э. Қаюмовни суҳбатга тортдик.

– Истиқлол шарофати туфайли, – дейди Э. Қаюмов, - ҳозирги чақирилувчиларнинг тушунчаси бўлакча. Тоталитар тузум йилларида бошқа республикаларга ҳарбий хизматга кузатилганларнинг ота-оналаридан:"Фарзандимни таҳқирлабдилар, уриб-сўкибдилар, шу боис хизматни давом эттиришни хоҳламаяпти", қабилидаги ўринли эътирозларни эшитардик. Бугун эса бутунлай ўзгача ҳолат. Навқирон ёшларнинг ўзлари: "Мени ҳарбийга жўнатишингизни илтимос қиламан", дея мурожаат қилишмоқда. Ўз навбатида улардан ҳарбийга бу қадар қизиқишнинг боисини сўраганимизда: "Мустақил Ўзбекистонимизнинг тинчлигига, сарҳадларининг осойишталигига ҳаммамиз бирдек масъулмиз", – демоқдалар. Туманимизда худди шундай юрт ишқида ёниб яшаётган ватанпарвар ўғлонлар кўплаб топилади.

– Бўлимингизга юртимизнинг турли бурчакларида хизмат бурчини ўтаётган ҳамшаҳарлар хусусида қисм қўмондонларидан раҳматномалар келиб турадими?

– Бу каби мактублар-ташаккурномалар, аввало, уларнинг ота-оналарига жўнатилади. Яқинда Фарғона шаҳрида хизмат бурчини ўтаётган Алишербек Ниятовнинг онаси фарзандининг яхши хизматлари боис худди шу каби ташаккурнома олганлигини бизга қувонч билан маълум қилди.

Дарвоқе, мазкур ҳарбий жамоа аҳли муддатли хизматни бажараётган аскарларнинг ота-оналари, яқинлари билан мунтазам иш олиб боради. Улар ҳарбий хизматга чақирилувчилар учун қизиқарли мулоқотлар ташкил қиладилар. Бу ишда катта лейтенант Юсуф Жўрақулов, прапоршчик Собир Бозоров, бўлинма хизматчилари Эркин Ёвқочдиев, Ноил Семенев, Зайниддин Ҳакимов, Адҳам Мўминовларнинг жамоатчилик орасида ташкил этаётган ишлари ибратлидир. Улар нафақат шаҳар ҳудудида, балки туманнинг узоқ жамоа хўжаликлари, қишлоқларида ҳам бўлишиб, хизмат вазифасини бажараётган аскарларнинг ота-оналари ҳолидан хабар олишади, кўнгил сўрашади, лозим топилса, амалий кўмак беришади. Кейинги икки ой мобайнида кўпгина жамоа хўжаликлари, маҳаллаларда шу каби мулоқотлар, учрашувлар ташкил этилди.

Туманда муқобил хизматга чорлаш ишлари ҳам яхши ташкил қилинган. Бу ҳақда зобит Муродилла Мадалиев шундай деди: — Муқобил хизматга асосан чўпонларнинг, уруш қатнашчиларининг болалари, оиласида 16 ёшга тўлмаган тўрт нафар ва ундан зиёд укалари бўлган, саломатлиги талабга жавоб бермайдиган ёшларнигина чақираяпмиз. Бу борада бўлинмамизда махсус тузилган комиссия фаолият олиб бормоқда. Улар муқобил хизматдагиларнинг ҳаётларидан доимо воқифдирлар.

Бўлимдан қайтаётганимда бўлажак аскарлардан бирининг падари бузрукворига қатъий ишонч билан бераётган ваъдалари қулоғимга чалинди: "Отажон, хотиржам бўлинг, насиб этса, юрт олдидаги муқаддас бурчимни аъло даражада ўтаб, ишончингизни оқлайман".

— Болам, сенга Аллоҳнинг ўзи ёр, пирлар мададкор бўлсин. Ой боргину омон қайтгин, - деди кўзларида севинч ёшлари-ла фарзандини маҳкам қучиб ота.

Бўлажак аскарнинг падари бузрукворини жуда яхши биламан. У киши ёшларга зиё улашаётган маърифатли инсон, Каттақўрғон шаҳридаги 7-касб-ҳунар мактабининг ўқитувчиси Абдулла ота Барноев бўладилар.

Дарвоқе, каттақўрғонлик қалби олов, элпарвар фидойи йигитлардан қай бирининг кўнглига қулоқ солманг, барчаси она-Ватан учун хизматга камарбастамиз, дейишмоқда.

Ҳа, Каттақўрғонда ана шундай фидойи ўғлонлар яшайди.

Каримжон СОАТОВ.
Самарқанд вилояти.

ЧЕГАРАЧИЛАР ҲУЗУРИДА БИР КУН

Ҳозиргина кўринарли жойга илиб қўйилган «Жанговар варақа» шошилинч хизматдан бўшаган командирлар ва аскарлар эътиборини ўзига тортди. Ундан чегара бўлинмасининг жанговар ҳаёти ҳақидаги лавҳалар жой олганди.

Кичик сержант Б. Холмўминов, сержант С. Аҳтамов, оддий аскарлардан К. Ҳожиматов, С. Қўқоновлар хизмат бурчларини аъло даражада бажариб, ҳарбий техника ва жанговар қуролни мукаммал эгаллаб олишаётгани ҳақидаги хабар сафдошларни хурсанд қилди. Чегарани қўриқлаш чоғида сержант Ш. Ҳакимов раҳбарлигидаги разведка-қидирув гуруҳи алоҳида намуна кўрсатганди. «Жанговар варақа» кичик сержант Э. Эшматов, оддий аскарлар О. Янгиев, А. Мавлонов, О. Отамуродовлар танг шароитда дадил ва оқилона ҳаракат қилишганидан қуролдошларни хабардор қиларди.

Ҳа, майор Рўзматжон Гадойбоев хизмат қилаётган қисм зобитлари ва аскарлари Ўзбекистон Республикаси давлат чегараларини қўриқлашни тинмай такомиллаштиришаяпти. Чегарачилар билан касаба фаоллари учрашуви чоғида офицер ва аскарларнинг маиший шароитларини яхшилаш, уларни соғломлаштириш ва маданий дам олдириш хусусида келишилиб олинди. Бундан буён чегарачилар спорт майдонлари ва залларида, сув ҳавзасида жисмоний чиниқадилар. Ҳаваскор ижрочиларнинг концертлари уюштирилади. Чегарачилар волейбол, баскетбол, кураш ва спортнинг бошқа турлари бўйича биринчиликларда, дўстлик учрашувларида қатнашадилар. 9 май — Хотира ва Қадрлаш куни арафасида уруш ва меҳнат фахрийлари чегарачилар давраларида суҳбатлар ўтказишаётир.

Жўрабек МУРОД,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: чегарачилар гуруҳи хизматга отланмоқда, ўнгда — рота командири, лейтенат Нурилла Ваҳобов; кичик сержант Бекмурод Холмўминов.
Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Ватанга хизмат — муқаддас бурч!

ЧИРЧИҚ ОЛИЙ ТАНК ҚЎМОНДОН-МУҲАНДИСЛИК БИЛИМ ЮРТИ

бу даргоҳда 2000 йилда ўқишни хоҳловчи абитуриентлар танловини ўтказади.

Билим юртига тўлиқ ўрта маълумотли ёшлар қабул қилинади.
а) 17 ёшдан 21 ёшгача бўлган ёш фуқаролар;
б) мутахассислик ва хизмат муддатидан қатъи назар, 21 ёшгача бўлган ҳарбий хизматчилар;
в) 23 ёшдан катта бўлмаган захирага бўшатилган ҳарбий хизматчилар.

Билим юртига киришни хоҳловчилар 2000 йил 25 майгача яшаш жойларидаги мудофаа ишлари бўлимига учрашиб, ҳужжатларни расмийлаштириш бўйича тегишли маълумотларни олишлари мумкин.

Билим юртига чақириқ бўйича июн ойи охиригача келган абитуриентлар тиббиёт кўригидан ўтиб, қуйидаги имтиҳонларни топширадилар:
— *жисмоний тарбия;*
— *касбий-руҳий танлов;*
— *тест синовлари: она тили (ўзбек тили, рус тили), математика, физика, Ўзбекистон тарихи.*

Билим юрти танк мутахассислиги, ҳаво-десант қўшинлари, танк ва умумий қўшин бўлимлари муҳандислик техника мутахассислари зобитларини, шунингдек, шахсий таркиб ишлари бўйича зобитларни тайёрлайди.

Таълим муддати — 4 йил.

Билим юрти манзили: 702100, Чирчиқ шаҳри, Амир Темур кўчаси, 15-уй, Чирчиқ олий танк қўмондон-муҳандислик билим юрти.

Республикамиз Қуролли кучларининг энг шуҳратли ва энг яхши билим юртига ўқишга марҳамат!

2797

«ЎЗМАШСАВДО» АЖ

Тошкентдаги омборхонасида мавжуд:

ЭЛЕКТР ЮКЛАГИЧ: *ЕВ 606.28.1 ПБ қуввати 0,8 тн. кўтариш баландлиги 2,8м.*
ЕВ 687 28.10 НБ қуввати 1.0 тн. кўтариш баландлиги 2,8м.
ЕВ 657.33.10 ПБ қуввати 1.25 тн, кўтариш баландлиги 3.3м.
ЕВ 717.33.72 ПБ қуввати 2.0 тн. кўтариш баландлиги 3.3м.

АВТОЮКЛАГИЧ: *ДВ 1621. 28.10 қуввати 1.6 тн, кўтариш баландлиги 2,8м.*
ва шунингдек, кўрсатилган юклагичларнинг эҳтиёт қисмлари.

ЭЛЕКТРОТАЛ: *Т-10332 қуввати 1.0 тн. кўтариш баландлиги 12м.*
Т-10632 қуввати 5.0 тн, кўтариш баландлиги 12м.
(Юк кўтаргичлар Болгария Республикасида ишлаб чиқарилган).

ГАЗИФИКАТОРЛАР: *ГХК-3/1.6-200м.*
(азот, кислород, аргон газларини сақлаш ва газификация қилиш учун мўлжалланган).

ТУРБОКОМПРЕССОРЛАР: *ТВ-80-1, 6-1-01*
(магистрал қувурларни катта босим билан тозалаш учун).

АВТОМОБИЛЛАР: *ЗИЛ-431610 (юк ташувчи автомобилини).*
ГАЗ-5312 (шасси).
АЦ-3307 (ёқилғи ташувчи автомобилларини).
Автобуслар (25 ўринли)ни
ишлаб чиқарувчиларнинг нархларидан арзонроқ нархда сотади.

Сотилаётган автомобилларни ДАН бошқармасида рўйхатга қўйиш учун ҳисоб маълумотномаси (счет-справка) тақдим этилади.

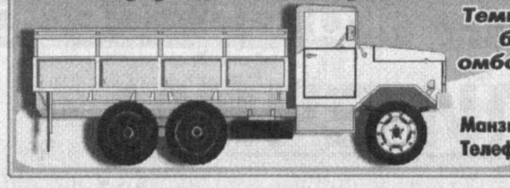

Темир йўл шахобчаси мавжуд, очиқ турдаги божхона омборлари, юк сақлаш учун омборларни ва хоналарни (телефони билан) ижарага беради.

Манзил: 700057 Тошкент, Усмон Носир 1-тор кўчаси, 6-уй.
Телефонлар: 53-62-54, 53-69-17, 53-83-04, 53-27-48, 53-80-25

2754

Ташкилот бизнес — режаларни тузиш ва мулкни баҳолаш бўйича хизмат кўрсатади.

Телефон: 76-22-36, кечқурун 144-58-67.

Биринчи даражали

МЕБЕЛЬ САЛОНИ

Бевосита Италия ва Польшадан туркум мебеллар тўплами.

Каталоглар асосида буюртмалар қабул қилинади.

Элтиб бериш ва йиғиш -- бепул.

Манзилимиз: Тошкент ш., Фурқат кўчаси, 5. Мебел дўкони.

Тел. (371) 144-27-15.

2734

САҲНАЛАР ГУЛДАСТАСИ

Фарғонадаги рус драма театри жамоаси қутлуғ етмиш йиллик тўйини нишонлаш тадбирларини бошлаб юборди. Куни кеча водийдаги энг кекса театр жамоаларидан бири ўзининг энг довруқли, эл олқишига сазовор бўлган спектаклларидан саҳналар гулдастасини томошабинлар ҳукмига ҳавола қилди.

Томошабинлар «Фарғона фарзанди», «Пушкин», «Сорочинск ярмаркаси» сингари асарлардан парчаларни марoқ билан томоша қилдилар. Энг муҳими, театр нафақат томошабинларни яна театрга жалб қила олди, балки улар билан мулоқотнинг ўзига хос йўлларини топа билди. Янгича саҳна талқини жонли, томошабинларга манзур бўлишига режиссёр Рамил Шокиров, гуруҳ бадиий раҳбари Татьяна Александрова ва бошқалар муносиб ҳисса қўшишди.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қилмиш-қидирмиш

ЁВУЗЛИК

Одам боласини ақлдан оздириб, нафс чоҳига тойдирмасин экан. Акс ҳолда, унинг қутирган йиртқичга айланиб кетиши ҳеч гап эмас. Афсуски, баъзан орамизда ана шундай кимсалар учраб туради.

Урганчлик Рустам Рўзимбетов, Баҳодир Саидов, Қурбон Холиқов ва Қурбонбой Ямутовлар илгари бир неча бор жиноят содир қилиб, қамалиб чиққан бўлишларига қарамасдан, эс-ҳушларини йиғиб олишмади. Йўқотган обрўларини ҳалол меҳнат қилиб топиш ўрнига, жиноий гуруҳ тузишди. Қора кўнгилларига «ов» қилиш истаги тушди.

Аслида калаванинг учи Б.Саидовдан бошланди. У Янгиариқ туманига гўёки қайнотасиникига борган бўлди-да, ўғрилик қилиш учун мўлжал олди. Шунда маҳаллий тадбиркорларга қарашли «Отаназарбобо» шоли тегирмонига «меҳри» тушди. Биргина қоровул, у ҳам бўлса туни билан донг қотиб ухлаши тайин. Хороздa эса бир неча тонна харидоргир гуруч ўз «эга»сини кутиб турибди.

Бу режа Р.Рўзимбетовга ёғдек ёқиб тушди. Улар ишга ўзларининг танишлари бўлган ва ҳеч ким сезмай қоладиган бўлса, ҳар қандай фойдали юмушдан бош тортмайдиган ака-ука Баҳодир ва Ботир Вапаевларни ҳам жалб этишди. Улар ҳам астойдил ҳаракат қилишиб, «КамАЗ» автомашинаси ҳайдовчиси Олег Ивановни осонгина йўл билан мўмай даромад ишлаб топишга кўндиришди. Ҳақиқатан ҳам уларнинг жиноий режалари биринчи гал хамирдан қил суғургандай амалга оширилди. Қоровул ётган хонани ҳар эҳтимолга қарши тамбалаб қўйишга тўғри келди, холос. Кейин эса гўё отасининг омборхонасига киргандай олти киши салкам ўн тонна келадиган, қопланган гуручни машинага бир зумда ортишди. Очкўзликни қаранг. Улар ҳатто қоровулнинг велосипеди ва икки брезентини ҳам қолдиришмади. Ўғирлик мулк 1 миллион 426 минг сўмни ташкил этди. Оз эмас, кўп эмас, жами 140 қоп бўлган гуруч Урганч деҳқон бозорида осонгина пулланиб, ўртада тақсимлаб олинди.

Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганларидек энди уларни «хархашаси кўпроқ» мол эмас, даста-даста пул ва қанча оғир бўлса, шунча яхши олтин тақинчоқлар қизиқтира бошлади. Астойдил ишга киришган Баҳодир Саидов Рустам Рўзимбетовга яна Янгиариқдан «хушхабар» топиб берди. У «Остона» ширкат хўжалигида Сотим Иброҳимов деган қари киши ёлғиз яшашини, унинг пул ва олтинлари кўп эканлигини, гўёки ўз кўзи билан кўргандек, айтиб берди. Ўғрилар Сотим полвон эрта билан туриб ўн беш километр масофага югуриб келишига алоҳида эътибор қаратишди. Ахир шунча масофага бориб келиш учун озмунча вақт кетадими? Бу вақтда бемалол уйни ўмариш мумкин. Сих ҳам куймайди, кабоб ҳам.

Шу ўринда Сотим Иброҳимов ҳақида ҳам тўхталиб ўтсак. Унинг полвон дейилгани бежиз эмас. Чунки Сотим полвон Ўзбекистон чемпиони бўлган машҳур спортчи эди. Унга тўрт-беш эмас, ўнта йигит ҳам бас кела олмасди. Бир йилча олдин ўғли янги уйга кўчиб ўтган, лекин доим ундан хабар олиб турарди.

Жиноятчилар гуруҳи икки марта ўз ниятини амалга ошириш учун бу манзилга ташриф буюришди. Биринчи сафар, Сотим полвоннинг набираси ҳалал берди. Шу сабабли улар «қуруқ» қайтишди. Иккинчи сафар эса полвон югуришга чиқмади. Қанча кутишмасин, ундан дарак бўлмади. Шунда Рустамнинг сабри чидамай гараж томига чиқиб атрофни, уй ичини кузатди. Кейин шерикларидан бири дарвозани тақиллатди. Садо бўлмади. Шунда улар томдан ошиб уйга тушишди.

Сотим полвон айвонда ухлаб ётарди. Бошларига ниқоб кийиб, совуқ қурол ушлаган «чақирилмаган меҳмонлар» ўзига яқинлашишганда уйғониб кетди. «Кимсизлар?! Нима қилиб юрибсиз?» деб ўрнидан қўзғалишга интилган заҳоти бошига зарб билан бир нарса тегди. Рустам Рўзимбетов, Баҳодир Саидов, Қурбон Ҳолиқов ва Қурбонбой Ямутовлар унга бўридай ташланишди. Монтировка зарблари кетма-кет давом этди. Кейин полвонни ерга ётқизишиб қўл-оёғини бойлашди. Ичкари хонага судраб киритиб ҳам анча вақт азоб беришди.

Ёвузлашиб кетган Рустам Рўзимбетов ҳар сафар Сотим полвоннинг бошига туширар экан, «Где деньги?!», «Где золото?» деб ўшқирарди. Баҳодир Саидов ҳамда Қурбонбой Ямудовлар пул ва олтин излаб бутун уйнинг тит-питини чиқаришди. Лекин у нарсалар топилавермади. Сотим полвон ёлворишга тушди. «Пулим йўқ, ертўлада гуруч ва асал олиб қўйибман. Шуни олиб кетинглар», дерди у жон азобида. Қўлга илинадиган тайинли нарса топилавермагач, Рустам Рўзимбетов «Гиламларни йиғиштириб олинглар», деб буйруқ берди. Икки халта гуруч ерга тўкилиб, унинг ўрнига тўртта гилам жойлаштирилди. Булар билан бирга полвоннинг 1992 йилда чиқарилган 600 дона, жами 300 минг сўмлик Давлат ички ютуқли заёмлари, норка телпаги, электрон соати ва ов милтиғини ҳам ўзлаштиришди. Бир филяга асал олиб кетишни ҳам унутишмади. Жами 697 минг 850 сўмлик мол-мулкни ўмарган жиноятчилар «ин»ларига қайтиб келишиб, асал билан чой ичаётганларида Сотим полвон улар етказган оғир жароҳатлар натижасида оламдан ўтади. Бу мудҳиш жиноят кўнгилларни ларзага солди. Суд ҳукмига кўра, одам боласига хос бўлмаган ёвузликни қилган Р.Рўзимбетов, Б.Саидов, Қ.Холиқов, Қ.Ямутовларга ўлим жазоси тайинланди. Бошқалари ҳам қилмишларига яраша узоқ муддатли қамоқ жазосига ҳукм қилиндилар.

Саломат МАМАТОВА,
Хоразм вилояти суди судьяси,
Сотим АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Олий Мажлис Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси қўмита аъзоси, Олий Мажлис депутати А.У.Абдураҳимовга рафиқаси

Мактуба АБДУРАҲИМОВАнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат аграр университети жамоаси «Эконометрия ва информатика» кафедраси мудири, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати, профессор Асатилла Абдураҳимовга турмуш ўртоғи

Мактуба АБДУРАҲИМОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси жамоаси республика радиосининг режиссёри Алишер Амировга бобоси

Амирхон МУРТАЗОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги, «Ўзбектеатр» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Театр ижодкорлари уюшмаси Андижон вилояти Аббос Бакиров номидаги ёшлар театрининг актёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист

Саидаҳрор УЛУҒОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат аграр университети жамоаси ипакчилик ва тутчилик кафедраси доценти Сайфулла Муродовга қизи

ДИЛОРОМнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 286. 23728 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — А. Ҳайдаров.
Навбатчи — Б. Остонақулов.
Мусаҳҳиҳ — А. Сатторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 22.20* 1 2 3 4 5 6